

- Izvješće o provedbi -

**Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja,
promicanja i korištenja Parka prirode „Biokovo“
za 2013. godinu**

Javna ustanova „Park prirode Biokovo“
Makarska, 21. veljače 2014. godine
Ur.br.: 115/14

Uvod

Na temelju članka 76. Zakona o zaštiti prirode (NN br. 80/13, 70/05, 139/08 i 57/11) i članka 15. Statuta Javne ustanove „Park prirode Biokovo“, Upravno vijeće na VIII sjednici održanoj 8. prosinca 2012. godine, razmotrilo je i donijelo Odluku o prihvaćanju Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja Parka prirode „Biokovo“ za 2013. godinu (Ur. br.: 964/12-JB).

Temeljem Godišnjeg programa za 2013. godinu od resornog Ministarstva zatraženo je 548.000,00 kn za programsku djelatnost, međutim sredstva nisu doznačena. Ustanovi je u programskoj godini od strane Ministarstva doznačeno 1,311.900,00 kn za redovnu djelatnost (plaće i materijalni troškovi) za koju je utrošeno i oko 250.000,00 kn iz vlastitih sredstava. Bitno je naglasiti da su sve programske aktivnosti provedene isključivo iz vlastitih sredstava ostvarenih od naplate ulaznica i prodaje suvenira u ukupnom iznosu od 1,354.926,00 kn. Ustanova je u skladu sa zadanim rokovima godišnji plan dostavila Državnom zavodu za zaštitu prirode i Ministarstvu, te je 15. ožujka 2013. godine zaprimila pozitivno mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode (Kl.: 612-07/11-2/09, Ur.br.: 366-08-7-11-2) i 12. ožujka 2013. godine pozitivno mišljenje Ministarstva (Kl.:612-07/12-23/23, Ur.br.: 517-07-2-1-1-13-7). Pojedine aktivnosti iz Godišnjeg programa za 2013. godinu zbog objektivnih i opravdanih razloga nisu realizirane u skladu s predviđenom dinamikom i obimu.

Zbog ostavke člana Velimira Vidaka Buljana krajem veljače 2013. godine Ministarstvo je donijelo rješenje da se na njegovo mjesto kao novi član Upravnog vijeća Javne ustanove „Park prirode Biokovo“ od 17. lipnja 2013. godine imenuje Čedo Crljen.

U periodu od 01. srpnja 2012. do 07. listopada 2013. godine stručna voditeljica Ksenija Protrka bila je na bolovanju i porodiljnom dopustu. Od 01. lipnja do 07. listopada 2013. godine zbog odsutnosti stručne voditeljice, funkciju vršitelja dužnosti Stručnog voditelja obavljao je glavni čuvar prirode Stipe Srzić. Tijekom prve polovice godine vršitelj dužnosti nije bio imenovan, te je službom koordinirao stručni suradnik geolog Hrvoje Škrabić. S obzirom da je stručnoj voditeljici Kseniji Protrka istekao mandat 01. studenog 2013. godine, Javna ustanova „Park prirode Biokovo“ objavila je natječaj dana 30. listopada 2013. godine za prijam službenika/ice u radni odnos stručni voditelj/ica na mandatno razdoblje od 4 godine. Nakon provedenog natječaja, za stručnu voditeljicu na mandatno razdoblje od 4 godine ponovno je izabrana Ksenija Protrka, 01. prosinca 2013. godine.

Izrada izvješća o provedbi Godišnjeg programa za 2013. godinu

Park prirode Biokovo		
Godišnji program izradili:		
Ime i prezime	Funkcija	Ustanova/Organizacija/Tvrtka
Nenad Bekavac	ravnatelj	JU „PP Biokovo“
Hrvoje Škrabić	Stručni suradnik	JU „PP Biokovo“
Stipe Srzić	glavni nadzornik	JU „PP Biokovo“
Godišnji program usvojilo Upravno vijeće JU, u sastavu:		
Ime i prezime	Funkcija	Ustanova/Organizacija/Tvrtka
Aleksandar Jakir	predsjednik UV	Sveučilište u Splitu, dekan Filozofskog fakulteta
Čedo Crljen	član	Makarski komunalac d.o.o., direktor
Tomo Doko	član	Srednja strukovna škola Makarska, tajnik
Branko Štivić	član	JU „Park šuma Maksimir“, glavni čuvar prirode
Jozo Bekavac	član	JU „PP Biokovo“, tajnik-voditelj općih i zajedničkih poslova (predstavnik zaposlenika)

Istraženost područja

Prirodna, kulturna, socioekonomska i druga istraživanja relevantna za zaštićeno područje

Park prirode Biokovo				
Popis istraživanja, literaturnih podataka, radova i sl.*				
Autor/i (prezime, prvo slovo imena)	Godina	Naslov	Izdavač/institucija	Mjesto
Grbac, I.	2001.-2002. 2007.-2008.	Biološka raznolikost i inventarizacija gmazova i vodozemaca PPB	Hrvatski prirodoslovni muzej	Zagreb
	2001.-2002.	Speleološko istraživanje i stvaranje arhive (inventarizacija) dubokih jama na području PPB	HPM, SO PD Sveučilišta Velebit, SAK Ekstrem	Zagreb
Kučinić, M.	2001.-2003.	Stanje istraženosti faune leptira na području PPB Inventarizacija faune leptira PPB	PMF Zoologijski zavod	Zagreb
Lacković, D.	2001.-2003.	Istraživanje i popularno znanstveni prikaz temeljnih	Hrvatski prirodoslovni	Zagreb

		geomorfoloških fenomena PPB	muzej	
Šolić, M.E.	2001.-2003.	Inventarizacija flore PPB	Institut „Planina i more“	Makarska
Mazija, M. (ur.) i dr.	2002.-2003. 2005.	Zbornik istraživačkih radova udruge studenata biologije - BIUS u Parku prirode Biokovo	BIUS	Zagreb
Ozimec, R. Bedek, J. Jalžić, B. Lukić, M. i dr.	2002.-2006.	Inventarizacija faune špilja i izvora i izrada biospeleološkog katastra PPB	Hrvatsko biospeleološko društvo	Zagreb
Mihoci, I. i dr.	2003.	Fauna danjih leptira (Insecta Lepidoptera, Rhopalocera) sjeverne ekspozicije biokovskog masiva	BIUS	Zagreb
Brajković, D. i dr.	2003.-2006.	Istraživanje i znanstvena valorizacija geoloških, speleoloških i paleontoloških značajki na području PPB	HAZU	Zagreb
Kušan, V. i dr.	2005.-2007.	Izrada digitalnog ortofota i kartiranje šumskih sastojina za područje Parka prirode Biokovo	OIKON d.o.o.	Zagreb
Ozimec, R.	2007.	Namjenska biospeleološka istraživanja novih svojiti špiljske faune Biokova	Hrvatsko biospeleološko društvo	Zagreb
Jelić, D. Peranić, I. Horvatić, B.	2007.	Rasprostranjenost i zaštita podvrsta <i>Vipera ursinii</i> <i>macrops</i> i <i>V. ursinii</i> <i>rakosiensis</i> u Hrvatskoj	BIUS, PMF, HYL A	Zagreb
Mikulić, K. Budinski, I. Čulina, A.	2007.-2008.	Istraživanje cjelokupne ornitofaune Parka prirode Biokovo	BIOM	Zagreb
Mihoci, I.	2007.-2009.	Faunističke, biogeografske i ekološke značajke grbica (Lepidoptera, Geometridae) Parka prirode Biokovo	Hrvatski prirodoslovni muzej	Zagreb
Lukić, M. Deharveng, L.	2008.	«Biodiversity and distribution of cave collembola (hexapoda) on Biokovo mt., Croatia»	Institute for Nature Conservation of Serbia Monograph n*22	Beograd

Lukić, M.	2008.	Posjet jami amfora s ciljem inventarizacije podzemne faune - izvještaj	Hrvatsko biospeleološko društvo	Zagreb
Vela Puharić, V.	2008.	Sakralni objekti i obilježja na Biokovu: Park prirode „Biokovo“	Gradska galerija Antuna Gojaka	Makarska
Mihoci, I. Šašić Kljajo, M.	2008.-2009.	Istraživanje rasprostranjenosti i monitoring populacija endemične podvrste dalmatinskog okaša na području Parka prirode Biokovo	Hrvatski prirodoslovni muzej	Zagreb
Mikulić, K. Budinski, I. Čulina, A.	2009.	Monitoring ptica značajnih za Park prirode Biokovo	BIOM	Zagreb
Telbisz, T. Dragušica, H. Nagy, B.	2009.	Doline Morphometric Analysis and Karst Morphology of Biokovo Mt (Croatia) Based on Field Observations and Digital Terrain Analysis	HRVATSKI GEOGRAFSKI GLASNIK	Zagreb
Mesić, Z. i dr.	2009.-2011.	Izrada vegetacijske karte Parka prirode Biokovo	OIKON d.o.o.	Zagreb
Ozimec, R.	2009.-2012.	Monitoring najvažnijih speleoloških objekata u PP Biokovo	HBSD	Zagreb
Srzić, M.	2010.	Stručna procjena utjecaja lovstva – lova i inih čimbenika o održivosti vrste Jarebice kamenjarke grivine (<i>Alectoris graecae saxatilis</i> – Meissner) u razdoblju od 1972 do 2010. godine na Biokovu		Makarska
Šprem, N.	2010.-2012.	Istraživanje rasprostranjenosti i monitoring divokoze <i>Rupicapra rupicapra</i> L. u Parku prirode Biokovo	Agronomski fakultet u Zagrebu	Zagreb
Velić, J. Velić, I.	2010.-2012.	Geološka istraživanja u svrhu izrade „Geološkog vodiča kroz Park prirode Biokovo“	Geolog d.o.o.	Zagreb
Šprem, N. i dr.	2011.	Primjena senzornih kamera u procjeni gustoće populacije divokoze u Parku	Journal of central European agriculture. 12	

		prirode Biokovo	(2011), 4; 576-583 (članak, znanstveni).	
Kramer, D. Jurišić Grubešić, R. Popović, Z. Karlović, K.	2012.	Fruit and seed traits of Berberis croatica Horvat and Berberis vulgaris L..	Acta botanica Croatica. 71 (2012), 1; 115-123 (članak, znanstveni).	Zagreb
Ozimec, R.	2012.	Izrada 3D modela te idejnog rješenja turističkog uređenja Jame za Supinom na području Parka prirode Biokovo	HBSD	Zagreb
Velić, J. Velić, i.	2012.-2013.	Geološka istraživanja u svrhu izrade „Geološkog vodiča kroz Park prirode Biokovo“	Geolog d.o.o.	Zagreb
Ozimec, R.	2013.	Monitoring kaverni u tunelu Sv. Ilija na području Parka prirode Biokovo za 2013. godinu	ADIPA	Zagreb

* Prve godine napisati sve postojeće podatke, a sljedećih godina pisati samo aktualne podatke za godinu u kojoj se podnosi godišnji program

Baze podataka

npr. baza podataka terenskih zapisnika, pravnih dokumenata vezanih za Park, o broju posjetitelja, kulturne baštine, biološke raznolikosti, posjetiteljske infrastrukture, o korisnicima parka...

Park prirode Biokovo			
Baze podataka			
Naziv	Vrsta baze/format	Opis	Prostorna* (da/ne)
Broj posjetitelja Parka	excel	statistički podaci o broju posjetitelja u Parku od 2003.-2012.	ne
Pravni dokumenti	registrator/papirnato, digitalno	pravni dokumenti (opći akti)	ne
Klimatološki podaci	registrator/papirnato, excel	klimatološki podaci o vremenskim prilikama uzeti digitalnim termometrom od 2003.-2009.	ne
Baza dionika Parka	registrator/papirnato, digitalno	evidencija dionika u Parku	ne
Kulturna baština	lokalna GIS baza/arc	evidencija kulturne	da

	GIS, geodata base	baštine	
Posjetiteljska infrastruktura	lokalna GIS baza/arc GIS, geodata base	popis posjetiteljske infrastrukture	da
Planinarske staze	lokalna GIS baza/arc GIS, geodata base	popis planinarskih staza u Parku	da
Objekti u Parku	lokalna GIS baza/arc GIS, geodata base	evidencija objekata u Parku	da
Speleološki objekti	lokalna GIS baza/arc GIS, geodata base	popis do sada otkrivenih i istraženih speleoloških objekata u Parku	da
Lovstvo	lokalna GIS baza/arc GIS, geodata base	popis lovišta unutar granica Parka	da
Šumarstvo	lokalna GIS baza/arc GIS, geodata base	popis gospodarskih jedinica u parku	da

**da li su podatci korektno georeferencirani*

Ocjena statusa provedbe plana upravljanja

Plan upravljanja Parkom prirode Biokovo nije donesen, te se pristupilo izmjenama, dopunama i ažuriranju nacrtu konačnog prijedloga Plana upravljanja. Izmjene i dopune su još uvijek u tijeku, te nije završeno sustavno ažuriranje. Nakon ažuriranja Plan će biti dostavljen Upravnom vijeću na usvajanje, nakon toga konačan prijedlog bit će upućen Ministarstvu i DZZP-u na suglasnost, te nakon toga stavljen na javni uvid i javnu raspravu.

Planski dokumenti i dokumenti upravljanja

Plan upravljanja

Nakon raspisanog javnog natječaja, za konzultanta izrade Plana upravljanja Parkom prirode Biokovo izabrana je tvrtka IGH d. d., Zavod za prostorno planiranje i zaštitu okoliša, s kojom je u svibnju 2008. godine zaključen ugovor. U prvoj polovici 2011. godine izrađen je nacrt konačnog prijedloga Plana upravljanja Parkom prirode Biokovo na koji su u srpnju 2011. godine Uprava za zaštitu prirode (Klasa: 612-07/11-03, Ur. broj: 366-08-10-11, Zagreb, 22. srpnja 2011.) i Državni zavoda za zaštitu prirode (KLASA: 612-07/11-14/004, URBROJ: 532-08-02-01/1-11-2, Zagreb, 15. srpnja 2011.) dali mišljenje. Na temelju mišljenja unesene su tražene izmjene i dopune, a do kraja 2011. godine u više navrata provedene su konzultacije sa tada nadležnim Ministarstvom i Državnim zavodom u pogledu prijedloga granica i zonacije Parka prirode Biokovo. Nadalje u listopadu 2011. godine došlo je do promjene u rukovodstvu Ustanove i do imenovanja novog ravnatelja. Krajem listopada članovima Upravnog vijeća dostavljen je nacrt konačnog prijedloga Plana upravljanja Parkom prirode Biokovo, te je na XVIII. sjednici održanoj 8. studenog 2011. godine bila prethodna rasprava o nacrtu i

zaključeno je da je potrebno održati i radnu sjednicu na temu Plana upravljanja koja je i održana 06. prosinca 2011. godine. Zadnji sastanak po pitanju zonacije održan je 22. prosinca 2011. godine u Državnom zavodu za zaštitu prirode. Budući da su uslijedile promjene na državnoj razini u pogledu promjene resornog Ministarstva te imenovanje novih članova Upravnog vijeća i stagnacija po pitanju izrade i donošenja Prostornog plana PPO Parka nacrt konačnog prijedloga Plana upravljanja nije do danas usvojen na Upravnom vijeću niti je donesena odluka o objavi javne rasprave. Opravdano odsustvo stručne voditeljice od lipnja 2012. godine do listopada 2013. godine zbog korištenja prava na bolovanje i porodiljni dopust također značajno usporava cjelokupnu proceduru. Zbog protoka dužeg vremenskog perioda nastupila je značajna promjena okolnosti, a samim tim i prioriteta što je bilo vidljivo i kroz provedbu Godišnjeg programa za 2012. i 2013. godinu. 2012. godina trebala je biti i prva godina provođenja Plana upravljanja što nije bio slučaj u praksi. Naime, naknadno je utvrđeno novo činjenično stanje u pojedinim segmentima (NATURA 2000, Upravna zgrada i sl.) što iziskuje izmjene i dopune odnosno ažuriranje Plana upravljanja. Prema tome su početkom 2013. godine zatražene, dobivene i slijeđene upute za postupanje u pogledu ažuriranja i izmjena Plana upravljanja od Državnog zavoda za zaštitu prirode. Izmjenama i dopunama odnosno ažuriranju Plana upravljanja unutar postavljenih okvira pristupilo se početkom 2013. godine, a za njih je potreban određen duži vremenski period budući da je ažuriranje nacrtu Plana upravljanja preduvjet za usvajanje na Upravnom vijeću i objavu javne rasprave. Izmjene i dopune Plana upravljanja odnosno ažuriranje odnose se na preslagivanje pojedinih akcija po temama i na promjenu prioriteta, preimenovanje pojedinih nejasnih akcija i njihovo preciziranje, objedinjavanje pojedinih istoznačnih akcija, usuglašavanje kodova, ažuriranje perioda provođenja Plana i suradnika u provedbi, te pročišćavanje cjelokupnog teksta. Pojedine aktivnosti iz Godišnjeg programa za 2013. godinu koje zbog nedostatka sredstava ili zbog objektivnih i opravdanih razloga nisu realizirane integrirane su u izmjene Plana upravljanja kao i u konačni prijedlog Godišnjeg programa za 2014. godinu. Izmjene Plana upravljanja koje se odnose na 2014. godinu integrirane su u konačni prijedlog Godišnjeg programa za 2014. godinu, a zbog navedenih izmjena došlo je do izmjena kodova koji su ažurirani i presloženi, vremenski okviri i prioriteti optimizirani su u skladu sa stvarnim potrebama i mogućnostima.

Prostorni plan

Za područje Parka trenutno ne postoji važeći prostorni plan. Prostorni plan Parka prirode i spomen područja Biokovo iz 1983. godine stavljen je van snage, a novi Prostorni plan područja posebnih obilježja za Park još nije donesen. Prije četrnaest godina (1999. godine) Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja ugovorno je povjerilo izradu (novog) Prostornog plana Parka prirode Biokovo Županijskom zavodu za prostorno uređenje u Splitu. Ustanova je od samog početka vrlo aktivno sudjelovala u izradi Plana, prisustvovala na više radnih sastanaka i u više navrata iznosila svoje primjedbe i prijedloge. Otvoreno u više navrata izražavala svoje nezadovoljstvo glede sporosti u izradi prednacrtu, a posebice glede

prijedloga mjera zaštite. Državni zavod za zaštitu prirode tijekom 2008. godine započeo je aktivnosti na izradi stručne podloge za Prostorni plan Parka prirode Biokovo.

Temeljem članka 69. Zakona o zaštiti prirode (NN br. 70/05, 139/08 i 57/11) Državni zavod za zaštitu prirode, u suradnji s Ustanovom i Upravom za zaštitu prirode Ministarstva kulture, u siječnju 2011. godine izradio je stručnu podlogu. Ustanova je nakon zaprimanja stručne podloge zaštite prirode (Klasa: 612-07/11-04/01; Ur. broj: 366-01-1-11-1) zatražila i nadopunu iste. Ustanova je sukladno zaključcima sastanka održanog 22. prosinca 2011. godine u prostorijama Državnog zavoda za zaštitu prirode u Zagrebu, Državnom zavodu za zaštitu prirode 18. siječnja 2012. godine uputila prijedlog smjernica za planiranje i korištenje prostora i zonacije zaštićenog područja za potrebe izrade Prostornog plana i Plana upravljanja Parkom prirode Biokovo. Državni zavod za zaštitu prirode 24. svibnja 2012. godine dostavio je Ustanovi novu nadopunjenu verziju Stručne podloge zaštite prirode za prostorni plan posebnih obilježja Parka prirode Biokovo.

U Splitu, 11. siječnja 2012. godine održan je sastanak između predstavnika izrađivača Prostornog plana (Županijski zavod za prostorno planiranje SDŽ), i djelatnika Ustanove (ravnatelj Nenad Bekavac, stručna voditeljica Ksenija Protrka i glavni nadzornik Stipe Srzić), na kojemu je dogovorena razmjena podataka i međusobno nadopunjavanje baza podataka. Nakon zaprimanja radnog materijala za Prostorni plan područja posebnih obilježja za Park dostavljenog tijekom veljače 2012. godine od strane izrađivača Prostornog plana u digitalnom obliku bez kartografskih prikaza sastavljene su primjedbe na isti, te su 01. ožujka 2012. godine dostavljene Zavodu za prostorno uređenje Splitsko-dalmatinske županije.

Predstavnici Ustanove su po sudjelovanju na 2. prethodnoj raspravi o Nacrtu prijedloga Izmjena i dopuna Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije održanoj 07. ožujka 2012. godine u Splitu, a sukladno pisanom naputku 19. ožujka 2012. godine dostavili primjedbe i prijedloge na primjerak Nacrta prijedloga Izmjena i dopuna PP Splitsko-dalmatinske županije. Za Prostorno plansku dokumentaciju općina (7) i gradova (2) koji teritorijalno obuhvaćaju područje Parka, a čija izmjena i dopuna odnosno donošenje je bilo tijekom 2013. godine Ustanova je sudjelovala na prethodnim odnosno javnim raspravama. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja 14. lipnja 2013. godine održalo je drugu prethodnu raspravu o nacrtu prijedloga prostornog plana Parka prirode Biokovo. U propisanom roku Ustanova je dostavila primjedbe i prijedloge na nacrt Plana te obavila nekoliko konzultacija i sastanaka u Javnoj ustanovi Županijskom zavodu za prostorno uređenje – stručnom izrađivaču Plana do kraja 2013. godine. Tijekom listopada 2013. godine Ustanova je zaprimila izvješće o prethodnoj raspravi od strane stručnog izrađivača i nositelja izrade, te se očekuje daljnji nastavak procedure izrade i donošenja Prostornog plana.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“

Na temelju članka 54. stavka 2. Zakona o ustanovama («Narodne novine» br. 76/93) i 29/97, 47/99 i 35/08/, te članka 15. stavka 1. i članka 52. Statuta Javne ustanove «Park Prirode Biokovo», Upravno vijeće Javne ustanove „Park prirode Biokovo“, na III virtualnoj sjednici održanoj dana 18. ožujka 2013. godine donijelo je novi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove „Park prirode Biokovo“.

Pravilnik o plaćama i naknadama Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“

Sukladno uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u Javnim službama, a na temelju članka 54. stavka 2. Zakona o ustanovama ("Narodne novine" br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08), članka 15. stavka 2. i članka 52. Statuta Javne ustanove "Park prirode Biokovo" i članka 78. Pravilnika o radu, Upravno vijeće na III virtualnoj sjednici održanoj dana 18. ožujka 2013. godine, donijelo je Pravilnik o plaćama i naknadama Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“.

Pravilnik o zaštiti na radu Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“

Na temelju članka 18. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine br. 143/12) i članka 50. stavak 2. Statuta Javne ustanove "Park prirode Biokovo", ravnatelj Javne ustanove dana 14. studenog 2013. godine, donio je Pravilnik o zaštiti na radu Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“.

Opći akt o zaštiti o požara u „Parku prirode Biokovo“

Na temelju članka 21. stavak 1. Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine br. 92/10),te članka 21. Statuta javne ustanove Park prirode Biokovo, ravnatelj Javne ustanove u kolovozu 2013. godine je donio Opći akt o zaštiti o požara u „Parku prirode Biokovo“

Park prirode Biokovo				
Planski dokumenti i dokumenti upravljanja				
Naziv dokumenta	Godina donošenja	Godina planirane revizije (ako se planira)	Referenca *	Usklađenost s važećim ZZPom (da/ne)**
Statut JU	2005., 2009.		www.biokovo.com	da
Plan upravljanja	u postupku donošenja			
Prostorni plan	u postupku donošenja			
Pravilnik o unutarnjem redu u PP	2001.		NN 66/01	ne

Biokovo				
Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada JU PPB	2013.		www.biokovo.com	ne
Pravilnik o plaćama i naknadama	2013.			da
Pravilnik o radu	2012.			da
Pravilnik o financijskom poslovanju i računovodstvu	2002., 2004.	2013.		da
Pravilnik o zaštiti na radu	2013.			da
Opći akt o zaštiti požara	2013.			da
Pravilnik o arhivskoj građi	2004.			da
Program gospodarenja šumama za gospodarsku jedinicu „Bukovac“	01. 01. 2002. – 31. 12. 2011.	revizija u tijeku		
Program gospodarenja šumama za gospodarsku jedinicu „Kozica“	01. 01. 2002. – 31. 12. 2011.g.	revizija u tijeku		
Program gospodarenja šumama za gospodarsku jedinicu „Baščanski gaj“	01. 01. 2004. – 31. 12. 2013.g.			da
Program gospodarenja šumama za gospodarsku jedinicu „Biokovska sela“	01. 01. 2006. – 31. 12. 2015.g.			da
Lovno-gospodarska osnova za državno otvoreno lovište broj: XVII/1 – „BIOKOVO“	01. 04. 2005. – 31. 03. 2015.g.			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/154 – „ZAGVOZD DONJI“	-			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/140 – „MAKARSKA“	01. 04. 2009. - 31. 03. 2019. g.			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/139 – „PODGORA“	01. 04. 2009. - 31. 03. 2019. g.			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/137 – „KOZICA“	04. 2007. – 31. 03. 2017. g.			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/153 – „ŽEŽEVICA – GRABOVAC DONJI“	-			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/156 – „RAŠĆANE“	01. 04. 2007. – 31. 03. 2017. g.			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/160 – „BRELA“	01. 04. 2008. – 31. 03. 2018. g.			da

Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/141 – „BAŠKA VODA“	01. 04. 2007. – 31. 03. 2017. g.			da
Lovno-gospodarska osnova za županijsko zajedničko lovište broj: XVII/148 – „ZADVARJE“	01. 04. 2007. – 31. 03. 2017. g.			da

Rad Upravnog vijeća

Do 01. veljače 2013. godine sastav Upravnog vijeća bio je u slijedećem sastavu:

- Aleksandar Jakir – predsjednik,
- Velimir Vidak Buljan,
- Tomo Doko,
- Branko Štivić,
- Jozo Bekavac (predstavnik zaposlenika JU „PP Biokovo“).

01. veljače 2013. godine došlo je do izmjene sastava članova Upravnog vijeća zbog odlaska na novo radno mjesto dosadašnjeg člana Velimira Vidaka Buljana. 17. lipnja 2013. godine za novog člana Upravnog vijeća „Park prirode Biokovo“ od strane nadležnog ministarstva imenovan je Čedo Crljen.

Tijekom 2013. godine Upravno vijeće sazvalo je i održalo ukupno 10 sjednica od toga 4 virtualne, te raspravilo i donijelo odluke o 51 točki dnevnog reda, od toga 33 točke na redovnim sjednicama i 18 na virtualnim. Niti jedna sjednica nije otkazana ili odgođena zbog nedostatka kvoruma. Administrativne poslove pisanja poziva za sjednice, pripreme i dostave materijala, obavljao je voditelj općih i zajedničkih poslova Jozo Bekavac. Vođenje i pisanje zapisnika sa sjednica, obavljao je stručni suradnik geolog Hrvoje Škrabić.

Ustroj Javne ustanove i broj djelatnika

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Ustanove pobliže je uređeno unutarnje ustrojstvo i način rada Ustanove. U 2013. godini Ustanova je nastavila obavljati djelatnost zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja Parka putem slijedećih ustrojstvenih jedinica:

- Ured ravnatelja,
- Služba općih i zajedničkih poslova,
- Služba stručnih poslova zaštite, očuvanja, promicanja i korištenja (u daljnjem tekstu: Stručna služba),

- Služba čuvara prirode,
- Tehnička služba i služba održavanja.

U navedenim ustrojstvenim jedinicama u izvještajnoj godini bilo je 10 zaposlenih djelatnika, koji su u cijelosti financirani iz proračuna (Ministarstvo zaštite okoliša i prirode) i to: ravnatelj, stručna voditeljica (od lipnja 2012 do listopada 2013. godine zbog korištenja prava na godišnji odmor, bolovanje i porodiljni dopust stručna voditeljica je odsutna), stručna suradnica biolog-ekolog, stručni suradnik geolog, stručni suradnik edukator – informator, stručni suradnik za projekte, glavni čuvar prirode, čuvar prirode I. vrste, vodič II. vrste i voditelj općih i zajedničkih poslova. Također su bila zaposlena dva djelatnika na neodređeno vrijeme iz vlastitih sredstava i to: voditelj službe i djelatnik tehničke službe.

Zbog povećanog obima poslova u pogledu povećanog opsega posla na prijavama i implementaciji projekata (NIP, IPA) odnosno zbog odobrenja za financiranje u sklopu IPA programa za projekt BBio temeljem javnog natječaja 15. kolovoza 2013. godine ponovno je otvoreno radno mjesto stručnog suradnika za projekte na koje je primljen djelatnik dr. sc. Zvezdana Popović. Putem mjere HZZ-a stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa Javna ustanova je na razdoblje od 12 mjeseci na stručno osposobljavanje primila 4 djelatnika temeljem raspisanih natječaja HZZ-a od travnja 2013. godine, koji su se tijekom 2013. godine stručno osposobljavali za radna mjesta stručnih suradnika uz pratnju mentora temeljem potpisanih ugovora sa Ustanovom. Tijekom protupožarne sezone čuvar prirode I. vrste pored nadzorničkih poslova vodio je i poslove protupožarne zaštite. Računovodstvene poslove obavljao je knjigovodstveni servis odnosno vanjska suradnica temeljem ugovora.

Za vrijeme turističke sezone zaposleno je još 7 djelatnika za kontrolu ulazne recepcije, protupožarnu zaštitu i održavanje, na održavanju biokovske ceste, te za rad u info – centrima; bilo ugovorom na određeno vrijeme, bilo posebnim ugovorima (Hrvatske šume).

Stanje na dan usvajanja izvješća na Upravnom vijeću JU

Park prirode Biokovo			
Ured ravnatelja			
Ime i prezime	Zvanje	Radno mjesto	Tip ugovora*
Nenad Bekavac	dipl. oec.	Ravnatelj	Na neodređeno, proračun
Služba stručnih poslova zaštite, očuvanja i korištenja Parka prirode Biokovo			
Ime i prezime	Zvanje	Radno mjesto	Tip ugovora
Ksenija Protrka	prof. geologije i geografije	Stručna voditeljica – privremeno odsutna	Na neodređeno, proračun
Slavo Jakša	prof. geografije i povijesti	Stručni suradnik edukator - informator	Na neodređeno, proračun
Hrvoje Škrabić	dipl. ing. geol.	Stručni suradnik geolog	Na neodređeno, proračun
Ivana Gabrić	dipl. ing. biol.	Stručna suradnica biolog - ekolog	Na neodređeno, proračun

Zvezdana Popović, dr.sc.	dipl. ing. biol.-ekol. mora	Stručna suradnica biolog - ekolog	Na određeno, vlastiti prihodi i IPA BBio
Služba čuvara prirode			
Ime i prezime	Zvanje	Radno mjesto	Tip ugovora
Stipe Srzić	dipl. ing. agr.	Glavni čuvar prirode	Na neodređeno, proračun
Ante Bulić	dipl. ing. kem. teh.	Glavni čuvar prirode I. vrste	Na neodređeno, proračun
upražnjeno mjesto	SSS	Čuvar prirode III. vrste	Na neodređeno, proračun
Tehnička služba i služba održavanja			
Ime i prezime	Zvanje	Radno mjesto	Tip ugovora
Ante Šarić	mašinski tehničar	Voditelj službe	Na neodređeno, vlastiti prihodi
Mladen Mlikota	precizni mehaničar	Djelatnik	Na neodređeno, vlastiti prihodi
Služba općih i zajedničkih poslova			
Ime i prezime	Zvanje	Radno mjesto	Tip ugovora
Jozo Bekavac	oec.	Voditelj općih i zajedničkih poslova	Na neodređeno, proračun
Vedrana Vela Puharić	ing. preh. teh.	Vodič II. vrste	Na neodređeno, proračun
Ukupno djelatnika	13		

*Tip ugovora:

Na neodređeno, proračun

Na neodređeno, vlastiti prihodi

Na određeno, proračun

Na određeno, vlastiti prihodi

Materijalni resursi

U svibnju 2012. godine istekao je Ugovor o najmu sa Općinom Podgora za uredske prostorije stručne, nadzorne i tehničke službe u Podgori – Selo. U više navrata do sada Ustanova je bezuspješno pokušavala pronaći nove adekvatne uredske prostorije za najam jer zbog starosti zgrade troškovi održavanja i režija iziskuju značajna financijska sredstva za daljnje produljenje najma uredskih prostorija u Podgori – Selo, Stara škola, a osim toga postojeće uredske prostorije ne zadovoljavaju kapacitetom niti smještajem. U izvještajnoj godini nastavljen je najam prostora za potrebe radione tehničke službe, te za čuvanje alata i opreme. Za najam prostora tijekom izvještajne godine utrošeno je 41.000,00 kn. Budući da su glavni ured Ustanove, te skladište i radionica također u najmu, trajno rješenje poslovanja bila bi izgradnja vlastite poslovne zgrade u sklopu multimedijalnog posjetiteljskog centra putem kojeg bi bio riješen adekvatan prihvata posjetitelja, koji Ustanova do sada nije imala. U tom pogledu tijekom 2012. godine utvrđena je prikladna čestica, no od toga se odustalo zbog nemogućnosti izdvajanja iz šumskog zemljišta, te se je 2013. godine pristupilo razgovoru sa Gradom Makarska o zajedničkoj rekonstrukciji dijela zgrade Gradskog sportskog centra za potrebe Ustanove uz sufinanciranje od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetsku

učinkovitost o čemu je detaljno obaviješteno Ministarstvo, i zatražena je njegova pomoć pri realizaciji istog.

Tijekom ljetne sezone 2013. godine osobni automobil marke Lada Niva, registarskih oznaka MA 186 AS je zbog tehničkog kvara kojeg se nije moglo otkloniti i nemogućnosti voznog stanja rashodovan i prodan.

Tijekom programske godine osim uredskog materijala i opreme, te potrepština za tekuće održavanje u Parku (klupe, stolovi, ulazna vrata, materijal za rad i sl.) nije bilo nabave veće uredske opreme, automobila i drugih sredstava.

Park prirode Biokovo					
Materijalni resursi					
Nekretnine					
Naziv	Površina	Svrha	Vlasništvo	Posjedništvo	Koncesija
Ured JU PPB u Makarskoj	20 m ²	Glavni ured Ustanove	Grad Makarska	najam	ne
Ured JU PPB u Podgori selo	150 m ²	Ured Stručne, Nadzorne i Tehničke službe	Općina Podgora	najam	ne
Info-centar Ravna vlaška	15 m ²	Info punkt i suvenirnica za posjetitelje PPB	JU „PP Biokovo“	da	ne
Info-centar Kotišina	80 m ²	Info punkt i suvenirnica za posjetitelje PPB	Grad Makarska	ugovor o korištenju	ne
Info-centar Brela Gornja	80 m ²	Info punkt i suvenirnica za posjetitelje PPB	Općina Brela	ugovor o korištenju	ne
Biokovska cesta	23 km	Prometovanje kroz centralni dio Parka prirode Biokovo	Grad Makarska, Općine Tučepi, Podgora i Zagvozd	korištenje	ne
Javne sanitarije M/Ž/invalidi na predjelu Ravna vlaška (CLIVUS), montažni objekt	9 m ²	Javne sanitarije za posjetitelje PPB	JU „PP Biokovo“	da	ne
Javne sanitarije M/Ž/invalidi na ulaznoj rampi Parka (CLIVUS), montažni objekt	9 m ²	Javne sanitarije za posjetitelje PPB	JU „PP Biokovo“	da	ne
Telemetrijska postaja Supin, montažni objekt	4 m ²	Protupožarna zaštita	JU „PP Biokovo“	da	ne
Pokretnine					

Naziv	Broj	Svrha	Vlasništvo
Osobni automobil	3	prijevoz	JU „PP Biokovo“
Kombi	1	prijevoz	JU „PP Biokovo“
Auto - prikolica	1	prijevoz tereta	JU „PP Biokovo“
Motocikl	1	prijevoz	JU „PP Biokovo“
Oprema			
Naziv opreme	Broj	Služba	
Telemetrijske kamere Osejava i Supin	2	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
Uredski namještaj (ured Makarska)	3	Ured ravnatelja, Služba općih i zajedničkih poslova	JU „PP Biokovo“
Uredski namještaj (ured Podgora selo)	6	Služba nadzora i Stručna služba	JU „PP Biokovo“
Fotokopirni uređaj	2	JU „PPB“	JU „PP Biokovo“
Fax uređaj	1	Ured ravnatelja, Služba općih i zajedničkih poslova	JU „PP Biokovo“
Stolna računala	8	JU „PPB“	JU „PP Biokovo“
Računalo za GIS	1	Služba nadzora	JU „PP Biokovo“
Prijenosna računala	2	Služba nadzora i Stručna služba	JU „PP Biokovo“
UPS	5	JU „PPB“	JU „PP Biokovo“
Pisači	4	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
Skener	2	Ured ravnatelja, Služba nadzora	JU „PP Biokovo“
ADSL router	3	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
Mrežni preklopnik	1	Služba nadzora	JU „PP Biokovo“
Repetitor (radio stanice)	1	Služba nadzora	JU „PP Biokovo“
Bazne radio stanice	3	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
Ručne radio stanice	2	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
TV	1	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
DLP projektor i platno	1	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
Diktafon	2	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
GPS	5	Služba nadzora i Stručna služba	JU „PP Biokovo“
Dalekozor	1	Služba nadzora	JU „PP Biokovo“
Fotoaparat	5	JU „PPB“	JU „PP Biokovo“
Aparat za varenje	1	Tehnička služba	JU „PP Biokovo“
Miješalica za beton	1	Tehnička služba	JU „PP Biokovo“
Agregat	1	Tehnička služba	JU „PP Biokovo“
Motorna pila	1	Tehnička služba	JU „PP Biokovo“
Motorna kosilica	1	Tehnička služba	JU „PP Biokovo“
Speleološka oprema	1	Stručna služba	JU „PP Biokovo“
GSM uređaji (mobiteli)	13	JU“PPB“	JU „PP Biokovo“
Kamera za video nadzor	1	Služba nadzora	JU „PP Biokovo“

Važeća koncesijska odobrenja

Ustanova nema važećih koncesijskih odobrenja, niti su u izvještajnoj godini izdana.

Aktivnosti prema temama Plana upravljanja

Tema 1 UPRAVLJANJE PRIRODNOM BAŠTINOM (A)

U izvještajnoj godini pod temom 1. realizirane su akcije: AA6 Napraviti analizu sadašnjeg stanja travnjaka i pašnjaka unutar Parka prirode Biokovo, te izraditi plan revitalizacije (BBio – IPA projekt), AA7 Istraživanje i monitoring velikih zvijeri u PPB - stanje populacije vuka (*Canis lupus*), AA8 Istraživanje i monitoring značajnih vrsta ptica u PPB (*Emberiza hortulana* - vrtna strnadica i *Aquila chrysaetos* – suri orao), AA9 Istraživanje i monitoring značajnih vrsta malih sisavaca u PPB - istražiti stanje populacije Dinarskog voluhara, AB1 Dovršiti inventarizaciju geološke baštine u razdoblju od prve 3 godine provedbe plana upravljanja, dok akcije AA1 Započeti i voditi evidenciju lokvi i bunara u PPB, AA5 Kontinuirano provoditi biospeleološka istraživanja neistraženih područja PPB nisu realizirane.

AA1 - „Započeti i voditi evidenciju lokvi i bunara u PPB“ - Zbog obima ostalih prioritetnih poslova aktivnosti iz ove akcije u izvještajnoj godini nisu realizirane.

AA5 - „Kontinuirano provoditi biospeleološka istraživanja neistraženih područja PPB“ - Zbog nedostatka financijskih sredstava, ista će biti nastavljena u narednom periodu u skladu sa mogućnostima.

AA2 - „Očuvati staništa vodozemaca u PPB“ - Tijekom izvještajne godine u sklopu obilježavanja ovogodišnjeg Svjetskog dana voda 22. ožujka 2013. godine, Javna ustanova Park prirode Biokovo nastavila je već tradicionalnu akciju prvih proljetnih čišćenja bunara, lokvi i kamenica na području Parka, obilaskom i čišćenjem bunara Rašac i Kaoci iznad Zagvozda, u Parku prirode Biokovo, a s ciljem osiguranja rezervoara vode za životinje u Parku, te očuvanja ovih značajnih staništa i vrsta koje u njima obitavaju. Akcija je održana u suradnji sa udrugom „Mucića ledenica“.

AA6 – „Napraviti analizu sadašnjeg stanja travnjaka i pašnjaka unutar Parka prirode Biokovo, te izraditi plan revitalizacije (BBio – IPA projekt)“ - Tijekom izvještajne godine kroz BBio – IPA projekt naziva Sustainable development of the border regions through preservation of autochthonous breeds and establishment of gene centres in Buhovo and Biokovo proveden je natječaj po CNP - Competitive negotiated procedure za aktivnost „Izrada studije stanja mediteranskih suhih travnjaka (vapnenački pašnjaci i travnjaci) na području Parka prirode Biokovo“. Natječaj je trajao 30 dana a evaluacijska je komisija od pristiglih prijava na temelju unaprijed određenih kriterija u opisu zadatka izabrala najoptimalniju ponudu s obzirom na kvalitetu i cijenu te je izabran tim Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ugovor između Javne ustanove za razvoj i koordinaciju Splitsko – dalmatinske županije RERA SD glavnog partnera BBio projekta i Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu je potpisan u prosincu 2013 kada je i započela implementacija. Ukupna vrijednost potpisanog ugovora je 124.500,00 kn a avansno je isplaćeno 62.250.00 kn sa BBio projekta. Implementacija navedenog projekta je u tijeku a prvo izvješće i plan revitalizacije se očekuje u ožujku 2014. godine dok cjelokupno istraživanje traje do prosinca 2014. godine.

AA7 – „Istraživanje i monitoring velikih zvijeri u PPB - stanje populacije vuka (*Canis lupus*)“ - Tijekom izvještajne godine izrađena su tri prijedloga projekta i upućena za sufinanciranje putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Projekti ***Istraživanje i monitoring vukova u Parku prirode Biokovo, Istraživanje i monitoring dinarskog voluhara u Parku prirode Biokovo*** te projekt ***Istraživanje i monitoring vrtno strnadice i surog orla u Parku prirode Biokovo*** odobreni su za sufinanciranje putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Za projekt ***Istraživanje i monitoring vukova u Parku prirode Biokovo*** tijekom lipnja i srpnja odrađen je postupak javne nabave, te je potpisan Ugovor sa Fondom za sufinanciranje trogodišnjeg projekta u ukupnom iznosu od 115.360,00 kn raspodijeljenom na tri godine projekta. Ugovor sa odabranim izvođačem Oikon d.o.o. – Institut za primijenjenu ekologiju, Zagreb, temeljem provedenog postupka javne nabave potpisan je u kolovozu kada je projekt i započeo. Ukupna vrijednost cjelokupnog trogodišnjeg projekta iznosi 348.780,00 kn od čega za prvu godinu istraživanja iznosi 124.875,00 kn. Sukladno predviđenoj dinamici iz potpisnog Ugovora sa izvođačem tijekom 2013. godine za projektne aktivnosti od strane Ustanove je isplaćeno 59.750,00 kn te je temeljem obračuna periodično od Fonda tražena refundacija sredstava u ugovorenom omjeru za prvu godinu projekta, a koja je do danas zaprimljena u ukupnom iznosu od 17.201,60 kn. Prva godina istraživanja traje do rujna 2014. godine.

AA8 – „Istraživanje i monitoring značajnih vrsta ptica u PPB (*Emberiza hortulana* - vrtna strnadica i *Aquila chrysaetos* – suri orao)“ - Za projekt ***Istraživanje i monitoring dinarskog voluhara u Parku prirode Biokovo*** zatražene su ažurirane ponude i potpisan je Ugovor sa odabranim izrađivačem Udrugom BIOM – Zagreb koja trenutno jedina provodi istraživanja dinarskog voluhara u RH. Početkom svibnja zbog potrebe početka projektne aktivnosti potpisan je Ugovor sa izvođačem te je prva godina projekta započeta. Polovicom svibnja potpisan je Ugovor o sufinanciranju sa Fondom za zaštitu okoliša za prvu godinu navedenog projekta u ukupnom iznosu od 13.536,00 kn. Nastavak projektne aktivnosti na razini pet godina biti će ugovaran godinu za godinom sa izvođačem i sa Fondom za sufinanciranje zbog potreba provođenja projektne aktivnosti sukladno terminskom planu kako ne bi došlo do ispuštanja pojedinih sezona u istraživanju i monitoringu. Ukupna vrijednost prve godine projekta za 2013. godinu iznosila je 40.300,00 kn, od čega je tijekom izvještajne godine izrađivaču sukladno ugovorenoj dinamici isplaćeno ukupno 28.000,00 kn. Sukladno periodičnim obračunima tražena je ugovorena refundacija sredstava od strane Fonda te je ukupno refundirano 8.000,00 kn. Prva godina projekta završava u svibnju 2014. godine do kada će biti izvršene sve planirane projektne aktivnosti te će biti potpisani ugovori za nastavak projekta odnosno drugu godinu istraživanja i monitoringa.

AA9 – „Istraživanje i monitoring značajnih vrsta malih sisavaca u PPB - istražiti stanje populacije Dinarskog voluhara“ - Za projekt ***Istraživanje i monitoring vrtno strnadice i surog orla u Parku prirode Biokovo*** također je početkom svibnja potpisan ugovor sa Udrugom BIOM – Zagreb koja je do sada radila istraživanja ptica u Parku prirode Biokovo. Prva godina projekta je započela u svibnju 2013. i traje do svibnja 2014. kao i prethodni zbog obuhvata

potrebnih sezona sukladno terminskom planu te će se na petogodišnjoj razini ugovarati godinu za godinom sa izvođačem i Fondom za zaštitu okoliša. Sukladno navedenom u svibnju 2014. Biti će potpisani ugovori za nastavak druge godine projekta. Ugovor sa Fondom za sufinanciranje prve godine projekta potpisan je polovicom svibnja 2013. u iznosu od 9.868,80 kn, a ukupna vrijednost prve godine projekta iznosila je 30.992,00 kn. Ustanova je sukladno ugovorenoj dinamici za izvještajnu godinu uplatila ukupni iznos od 16.000,00 kn izrađivaču, a temeljem periodičnih obračuna upućenih Fondu do sada je refundiran iznos od 3.200,00 kn, jedan od obračuna za 2013. godinu također u iznosu od 3.200,00 kn u kašnjenju je sa refundacijom zbog potrebe dopune dokumentacije koja je izvršena u siječnju te se očekuje refundacija do kraja veljače 2014. godine.

Udruga BIOM je za oba navedena projekta dostavila preliminarna izvješća u prosincu 2013. godine. U suradnji sa Udrugom BIOM u srpnju je objavljen članak u IUCN SEE e-Bulletin, a od snimljenog materijala u sklopu istraživanja i monitoringa dinarskog voluhara krajem izvještajne godine jedna snimka i fotografija dinarskog voluhara ustupljena je ARKive inicijativi koja je globalna inicijativa sa ciljem promicanja zaštite svjetski ugroženih vrsta pomoću slika iz divljine. Materijal je ustupljen u sklopu projekta za prikupljanje audio-vizualnih profila za vrste sa IUCN Crvenog popisa ugroženih vrsta, biti će zaštićen i koristit će se u neprofitabilne svrhe. ARKive ima potporu vodećih konzervacijskih organizacija uključujući BirdLife International, Conservation International, Međunarodne unije za zaštitu prirode (IUCN), Ujedinjenih naroda World Conservation monitoring Centre (UNEP – WCMC) i Svjetskog fonda za zaštitu prirode (WWF), kao i vodećih akademskih i istraživačkih institucija, kao što su Prirodoslovni muzej iz Londona, Royal Botanic Gardens, Kew i dr. ARKive je član Vijeća institucionalne Enciklopedije života.

Za sve navedene projekte prije njihovog početka ishođeno je potrebno Rješenje/dopuštenje od Ministarstva za zaštitu okoliša i prirode za provođenje projektnih aktivnosti.

Tijekom izvještajne godine stručna služba Ustanove temeljem dojave centra 112 provela je akciju zbrinjavanja i otpreme zaštićene ptice grabljivice običnog škanjca u Sokolarski centar u Šibeniku koja je pronađena iznemogla u Makarskoj.

AB1 - „Dovršiti inventarizaciju geološke baštine u razdoblju od prve 3 godine provedbe plana upravljanja“ - U sklopu ove akcije provedene su planirane aktivnosti za 2013. godinu temeljem ugovora potpisanog sa izvršiteljem Geolog d.o.o., obavljena su planirana terenska istraživanja i zaprimljeno je godišnje izvješće. Sukladno ugovoru izvršitelju su isplaćena sredstva u visini 50.000,00 kn za obavljene radove.

AC1 - „Monitoring najvažnijih speleoloških objekata i podzemnih ekoloških sustava“ – Unutar ove akcije realiziran je projekt *Monitoring kaverni u tunelu Sv. Ilija na području Parka prirode Biokovo za 2012. godinu* temeljem potpisanog ugovora sa ADIPA – Društva za istraživanje i očuvanje prirodoslovne raznolikosti Hrvatske. Prema potpisanom ugovoru izvršene su sve

ugovorene obveze od strane provoditelja, obavljena terenska istraživanja i dostavljena godišnja izvješća, te isplaćena sredstva u visini od 29.841,00 kn.

AC2 - „Provoditi monitoring vrste Rupicapra rupicapra (divokoza) - Budući da divokoza nije prioritetna Natura vrsta akcija nije realizirana zbog nedostatka financijskih sredstava.

AC3 - „Monitoring vrsta i staništa NEM i NATURA 200“ - Akcija je djelomično realizirana kroz prethodno navedene akcije AA7, AA8 i AA9.

AC4 - „Uspostaviti kontinuirano praćenje i prikupljanje meteoroloških podataka na vrhu Sv. Jure“ – Nakon postavljanja, ispitivanja i probnog rada, tijekom srpnja 2012. godine sa radom je započela meteorološka stanica na Sv. Juri (1762 m), najvišem vrhu Biokova, ujedno i najviša meteorološka stanica u Hrvatskoj. Tijekom cijele 2013. godine, stanica je kontinuirano slala meteo podatke koji su se mogli vidjeti na službenoj stranici Parka, kao i na stanici www.pljusak.com/biokovo.

AE1 - „Preventivna zaštita od požara“ - Preventivna zaštita od požara, tijekom programske godine provodila se sukladno Programu aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara. Ažurirani su i izrađeni planovi motrenja, čuvanja i ophodnje, te propisane mjere zabrane. Motrenje u parku organizirano je u suradnji sa Hrvatskim šumama temeljem potpisanog ugovora, a četiri zaposlenika tijekom protupožarne sezone obavljali su protupožarno motrenje i naplatu ulaznica, te informiranje posjetitelja na ulazu u Park, na što je utrošeno 110.000,00 kn. Temeljem potpisanih ugovora o suradnji sa DVD Podgora, DVD Zadvarje, DVD Tučepi, DVD Makarska, DVD Baška Voda, DVD Zagvozd i DVD Brela obavljalo se protupožarno motrenje putem ophodara na što je za nabavu opreme za DVD-a (Podgora, Zadvarje, Baška Voda, Makarska, Zagvozd, Brela i Tučepi) utrošeno je 130.000,00 kn. Tijekom izvještajne godine zabilježen je jedan manji požar koji je zahvaljujući pripravnosti i brznoj intervenciji izazvao manju štetu (oko 1 ha niskog raslinja i makije). Za provedbu ove akcije tijekom 2013. godine utrošeno je ukupno 240,000,00 kn. Također tijekom 2013. godine pristupilo se reviziji Procjene i Plana zaštite od požara sukladno zakonskim odredbama u vremenskom periodu od 5 (pet) godina. Rješenjem policijske uprave Splitsko-dalmatinske promijenjena je kategorija ugroženosti od požara iz **Ig** u **Ila**. Telemetrijska postaja na Supinu i Osejavi u izvještajnoj godini uredno je radila. Policijska uprava Splitsko-dalmatinska sektor upravnih i inspeksijskih poslova izdao je prekršajni nalog zbog neosiguranog stalnog vatrogasnog dežurstva na predjelu Staza, na što je Javna ustanova u zakonskom roku iskoristila pravo prigovora. Usprkos tome prekršajni sudac donio je presudu o potvrdi prekršajnog naloga, na što je upućena žalba Višem prekršajem sudu te se čeka drugostupanjska presuda koja će biti konačna i pravomoćna.

Tema 2 UPRAVLJANJE KULTURNOM I KRAJOBRAZOM BAŠTINOM (B)

U izvještajnoj godini pod temom 2. realizirane su akcije: BA1 „Identificirati, popisati i vrednovati kulturna dobra na području PP Biokovo“, BA3 „Provoditi redovni nadzor i postupanje u pogledu bespravne gradnje, BB3 „U suradnji s nadležnim institucijama i lokalnim stanovništvom provoditi mjere za očuvanje i obnovu krajobrazne raznolikosti PPB“.

BA1 - „Identificirati, popisati i vrednovati kulturna dobra na području PP Biokovo“ – Tijekom 2013. godine prikupljeni su prostorni planovi svih Općina i Gradova sa područja Parka te su analizirani i sistematizirani podaci o kulturnim dobrima unutar Parka. Također provedene su konzultacije sa konzervatorskim odjelom u Splitu, u pogledu načina, identifikacije i vrednovanja kulturne baštine u Parku, te mogućnosti eventualne suradnje u tom pogledu.

BA3 - „Provoditi redovni nadzor i postupanje u pogledu bespravne gradnje - Tijekom izvještajne godine u sklopu redovnog nadzora Nadzorne službe kontinuirano su provođene zakonske mjere protiv bespravno obnovljenih objekata, a nije zabilježen niti jedan slučaj nove bespravne gradnje u Parku.

Budući da se tijekom 2013. godine ukazala prilika za prijavom projektne dokumentacije na natječaj za sufinanciranje u sklopu akcija „Napraviti plan obnove i uporabe pastirskih stanova i drugih objekata graditeljske baštine kao dijela turističke infrastrukture Parka“ i „Razviti smjernice izgradnje i rekonstrukcije tradicijskih objekata na području PP Biokovo koji se uklapaju u tradicijski izgled krajobraza te ih učiniti dostupnima za prezentaciju posjetiteljima“ iz nacrta Plana upravljanja koje nisu bile predviđene Godišnjim programom zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja Parka prirode „Biokovo“ za 2013. godinu akcije, Ustanova je tijekom izvještajne godine sudjelovala kao partner u prijavi i implementaciji I. faze projekta Općine Tučepi za pokretanja obnove sekundarnog ruralnog naselja (pastirskog sela) Mali vrv unutar Parka prirode Biokovo. Projekt se financira putem dodjele bespovratnih sredstava iz Programa etno-eko sela za 2013. godinu za poticanje obnove raseljenih i zapuštenih sela Splitsko-dalmatinske županije, a u cilju stvaranja etno-eko sela i obogaćivanja turističke ponude. Odluka o pokretanju obnove sekundarnog pastirskog sela Mali vrv, a temeljem koje se Općina Tučepi javila na javni poziv za podnošenje zahtjeva za bespovratna sredstva u skladu je sa stručnom podlogom zaštite prirode za prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Biokovo i smjernicama za planiranje korištenja prostora, te sa zonacijom Parka prirode Biokovo (Podzona očuvanja tradicionalne arhitekture).

U sklopu implementacije projekta tijekom 2013. godine realizirane su sve projektne aktivnosti: Izrađena je konzervatorska studija „Zaštita i obnova ruralnog naselja Mali vrv i neposrednog okolnog kulturno-prirodnog krajobraza unutar Parka prirode Biokovo“ od

strane Instituta za povijest umjetnosti i izvršeno je geodetsko snimanje postojećeg stanja na lokaciji Mali vrv, od strane ovlaštenog geodetskog ureda.

BB3 - „U suradnji s nadležnim institucijama i lokalnim stanovništvom provoditi mjere za očuvanje i obnovu krajobrazne raznolikosti PPB“, Zbog obima ostalih prioritetnih poslova aktivnosti iz ove akcije u izvještajnoj godini nisu realizirane, budući da je akcija je označena prioriteta 3.

Tema 3 EDUKACIJA, INTERPRETACIJA, PROMOCIJA (C)

U izvještajnoj godini pod temom 3. realizirane su akcije: CA1 „Razviti smjernice programa edukativnih aktivnosti“, CA2 „Osposobljavanje i uključivanje svih djelatnika PPB u edukativne aktivnosti, tumačenje i promociju“, CB2 „Provođenje edukativnih programa za djecu svih dobi i sposobnosti“, CC2 „Osmisliti i urediti tematske poučne staze (Staza Podglogovik – NIP projekt), Staza Putovima drevne Berulije - nastavak, Sridivice - BBio – IPA projekt)“, CC3 „Održavanje poučnih staza“, CC5 „Nastaviti uspješnu suradnju sa medijima u svrhu što boljeg educiranja i obavješćivanja javnosti o aktivnostima PPB-a“, CC6 „Provoditi edukaciju i interpretaciju o temeljnim vrijednostima PPB“, CD1 „Plan izrade promidžbenih materijala“, CD3 „Promovirati vrijednosti i sadržaje Parka putem obilježavanja važnih datuma“, CD4 „Promocija, zajedničke manifestacije i nastup na sajmovima sa turističkim zajednicama općina i gradova na području Parka“, CE2 „Izrada edukativnih tabli u PPB“, dok akcije CA3 „Izraditi upitnike i provoditi ankete s ciljem dobivanja povratnih informacija o kvaliteti edukacije u Parku“, CB1 „Prikupljanje i priprema materijala za izradu edukativnog vodiča za posjetitelje“, CC1 „Uključivanje u postupak licenciranja turističkih vodiča u PPB“, CD2 „Izrada multimedijalnih sadržaja u svrhu promocije prirodnih, kulturnih i krajobraznih vrijednosti Parka“ i CE3 Izrada edukativnih igara i pomagala za educiranje i tumačenje - Akcija nije realizirana zbog nedostatka financijskih sredstava, te će ista biti nastavljena u narednom periodu u skladu sa mogućnostima.

CA1 - „Razviti smjernice programa edukativnih aktivnosti“ - Tijekom izvještajne godine pristupilo se prikupljanju podataka i dokumentacije o edukativnim aktivnostima i programima u preostalim zaštićenim područjima Republike Hrvatske. Započeta je analiza prikupljenih materijala koja je tijekom godine rađena u skladu sa raspoloživim vremenom.

CA2 – „Osposobljavanje i uključivanje svih djelatnika PPB u edukativne aktivnosti, tumačenje i promociju“ – U veći dio edukativnih aktivnosti što ih je Ustanova provodila tijekom programske godine bili su uključeni svi djelatnici Ustanove kao i vježbenici primjeni putem mjere HZZ-a stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa.

CA3 – „Izraditi upitnike i provoditi ankete s ciljem dobivanja povratnih informacija o kvaliteti edukacije u Parku“ - Zbog nedostatka ljudskih resursa tijekom ljetne sezone, nedostatka prihoda te obima preostalih prioritetnih poslova akcija nije realizirana.

CB1 – „Prikupljanje i priprema materijala za izradu edukativnog vodiča za posjetitelje“ - Zbog obima ostalih prioritetnih poslova i nedostatka financijskih sredstava akcija će biti realizirana tijekom 2014. godine.

CB2 – „Provođenje edukativnih programa za djecu svih dobi i sposobnosti“ - U programskoj godini kroz kontinuiranu suradnju Ustanove sa školama i vrtićima, nastavljeno je provođenje edukativnih programa za djecu svih dobi i sposobnosti. Organizirano je stručno vođenje u Prezentacijskom centru „Brela Gornja“ za učenike svih 7. i 8. razreda OŠ oca Petra Perice iz Makarske. Organizirano je stručno vođenje u Prezentacijskom centru „Podgora“ za učenike 4. razreda OŠ Tučepi iz Tučepi, te za učenike 2. razreda OŠ Tučepi iz Tučepi. Nadalje organizirane su prezentacije u Prezentacijskom centru „Podgora“ i stručno vođenje za skupinu američkih studenata i njihovih profesora sa Univerity of Georgia. Također organizirano je predavanja mr.sc. Romana Ozimeca dipl.ing.agr „ISTRAŽIVANJE KAVERNI NA TRASI TUNELA SV. ILIJA BOKOVO“ u Zagvozdu. U sklopu obilježavanja 3. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske Javna ustanova Park prirode Biokovo u tjednu od 13. – 18. svibnja 2013. godine organizirala je besplatne radionice *Mirisi Biokova* i *Od terena do školskog herbarija*, te stručna vođenja kroz Biokovski botanički vrt Kotišina. U sklopu obilježavanja 3. Tjedna organizirana je i Lutkarska predstava Put oko svijeta, Produkcije Z iz Splita u ponedjeljak, 20. svibnja, na Ljetnoj pozornici u Makarskoj. Na radionicama i stručnim vođenjima kroz Biokovski botanički vrt Kotišina tijekom 3. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske sudjelovalo je ukupno oko 260 djece predškolskog uzrasta i učenika nižih razreda osnovne škole, a predstavu je pogledalo oko 460 djece predškolskog uzrasta i 400 učenika nižih razreda osnovne škole. Interes za sudjelovanje u programu bio je i veći ali smo ga zbog ograničenih kapaciteta Ustanove i Vrta nažalost morali zadržati u navedenom okviru. Prema raspoloživim povratnim informacijama cjelokupni program izrazito je dobro prihvaćen od strane djece, učitelja i odgajatelja. Sva događanja tijekom tjedna bila su dobro najavljena i popraćena u lokalnim tjednicima Makarska kronika i Makarsko primorje, te na lokalnoj radio postaji Radio Makarska Rivijera i lokalnim Internet portalima. Za provođenje akcija u Biokovskom botaničkom vrtu Kotišina utrošeno je ukupno 10.000,00 kn financijskih sredstava. Akcija je realizirana u skladu sa raspoloživim vlastitim prihodima.

CC1 – „Uključivanje u postupak licenciranja turističkih vodiča u PPB“ - Akcija nije realizirana zbog obima poslova u realizaciji akcija prvog prioriteta.

CC2 – „Osmisliti i urediti tematske poučne staze (Staza Podglogovik – NIP projekt), Staza Putovima drevne Berulije - nastavak, Sridivice - BBio – IPA projekt)“ - Tijekom izvještajne godine izrađen je prijedlog NIP projekta « Priprema projektne dokumentacije za poučnu stazu „Podglogovik“ koja će se financirati putem NIP-a » i upućena za sufinanciranje putem

Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Projekti je odobreni za sufinanciranje putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te je potpisan Ugovor između JU PP Biokovo i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Međutim nakon posjeta i dobivenih sugestija i smjernica predstavnika Ministarstva i Svjetske banke (osigurava kredit za financiranje NIP programa) promijenjen je koncept projekta. Slijedom navedenog, zatražen je raskid starog ugovora s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te je poslan novi projekt naziva „Priprema projektne dokumentacije za projekt „Promjena modela posjećivanja Parka prirode Biokovo s unaprjeđenjem interpretacijskih sadržaja“ koja će se financirati putem NIP-a“. Novi koncept projekta je prihvaćen te je potpisan novi ugovor s Fondom gdje je odobreno sufinanciranje u iznosu od 80 % tj. 92.000,00 kn. Ukupna vrijednost projekta „Priprema projektne dokumentacije za projekt „Promjena modela posjećivanja Parka prirode Biokovo s unaprjeđenjem interpretacijskih sadržaja“ koja će se financirati putem NIP-a“ je 115.000,00 kn od kojih 23.000,00 kn osigurava ustanova. Predviđeno je finaliziranje projekta izrade dokumentacije za NIP za travanj 2014. godine sukladno potpisanom ugovoru. U sklopu BBio – IPA projekta „Održivi razvoj pograničnih područja kroz očuvanje autohtonih pasmina i uspostavu gen-centara u Buhovu i na Biokovu" izrađena je projektna dokumentacija za natječaj za uređenje poučne staze o autohtonim pasminama na Sridivicama. Ishodeno je dopuštenja Ministarstva zaštite prirode i okoliša te su zatražena očitovanja Hrvatskih šuma i AUDI-a. Uređenje staze o autohtonim pasminama na Sridivicama predviđeno je za 2014. godinu a planirani budžet je 16.000,00 kn.

CC3 – „Održavanje poučnih staza“ – U ovoj akciji tijekom 2013. godine, održavanje poučnih staza realizirano je redovito sukladno potrebama na osnovu terenskog obilaska i utvrđenih prioriteta. Na poučnoj stazi „Putevima drevne Berulije“ popravljene su konstrukcije i nosači tabli koji su bili oštećeni (ukupno 3), te su tiskane 2 (dvije) poučne table 1.50 x 1.50 koje će zamijeniti pohabane i dotrajale table duž staze. Za navedenu akciju utrošeno je 2,300,00 kn. Na poučnoj stazi „Topnički put“ i Poučnoj geološkoj stazi „Pod Vilovikom“, poučne table i putokazi su zbog zaštite od zimskih uvjeta uklonjeni, te su nakon prolaska istih ponovno postavljeni.

CC5 – „Nastaviti uspješnu suradnju sa medijima u svrhu što boljeg educiranja i obavješćivanja javnosti o aktivnostima PPB-a“ - Ustanova je surađivala sa raznim lokalnim, regionalnim i nacionalnim tiskanim i elektronskim medijima, te Internet portalima kako bi javnosti na što kvalitetniji način prikazala rad Ustanove. Ustanova je surađivala sa raznim lokalnim, regionalnim i nacionalnim tiskanim i elektronskim medijima, te Internet portalima kako bi javnosti na što kvalitetniji način prikazala rad Ustanove. Tijekom izvještajne godine održano je 4 gostovanja na lokalnom radiju Radio Makarska Rivijera u svrhu informiranja javnosti o aktivnostima koje je provodila Ustanova povodom obilježavanja važnih datuma – Svjetskog dana voda, Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u RH, Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma RH, Dana planeta Zemlja i Međunarodnog dana planina. Kroz priloge na lokalnoj radio postaji educirana je šira javnost o značajkama Parka i zaštite

prirode. Objavljen je veći broj novinskih članaka o važnim događajima i aktivnostima u lokalnom tjedniku Makarska kronika i na gradskom portalu Makarsko Primorje i nezavisnom web portalu Makarska Post. Također je objavljen novinski članak u tjedniku Makarska kronika o početku aktivnosti i samom projektu BBio.

Tijekom izvještajne godine u Parku je snimana dokumentarna emisija o Biokovu u sklopu ciklusa dokumentarnih emisije Hrvatsko vođeno blago pod vodstvom redatelja Mira Andrića. Ustanova je za potrebe pripreme snimanja pružila stručnu pomoć i surađivala je sa ekipom prilikom snimanja. Također je tijekom ljetnih mjeseci ekipa kableske televizije „24sata“ snimila prilog o prirodnim i kulturnim ljepotama Biokova u kojem je domaćin voditeljici Sanja Doležal i snimateljskoj ekipi bila Ustanova. Također je u dnevnim novinama „24sata“ objavljen članak o ljepotama Biokova. Prilog kableske televizije „24sata“ bio je dostupan gledateljima i putem Interneta.

Ustanova je također bila domaćin novinarima dnevnih novina El Mundo iz Madrida, Španjolska.

Tijekom 2013. godine u tri navrata u suradnji sa Ustanovom od strane HRT-a realizirana je priprema i samo snimanje za potrebe dokumentarne emisije u sklopu obrazovnog programa o Parku prirode Biokovo pod vodstvom urednice Renate Labaš. Snimanje je realizirano na prijedlog i inicijativu Ustanove koja je prihvaćena i realizirana od strane HRT-e, urednice obrazovnog programa Renate Labaš.

Tijekom izvještajne godine redovno je ažurirana Internet stranica Parka, Facebook profil i Twitter.

CC6 – „Provoditi edukaciju i interpretaciju o temeljnim vrijednostima PPB“- U programskoj godini kroz kontinuiranu suradnju, nastavljeno je provođenje edukacije i interpretacije o temeljnim vrijednostima Parka, kroz stručna vođenja predstavnika Svjetske Banke i djelatnika Ministarstva zaštite okoliša i prirode, novinara španjolske novinske kuće EL Mundo u suradnji sa Turističkom zajednicom Grada Makarske, u sklopu projekta Via Dinarica ekipe Programa Ujedinjenih naroda za razvoj - UNDP i predstavnika Stanice planinarskih vodiča HPS-a, veleposlanika Republike Hrvatske u Francuskoj Republici prof. dr.sc Ivo Goldstein i članova Upravnog vijeća Javne ustanove „Park prirode Biokovo“, organiziranje predavanja mr.sc. Romana Ozimeca dipl.ing.agr „ISTRAŽIVANJE KAVERNI NA TRASI TUNELA SV. ILIJA BOKOVO“ u Zagvozdu, te stručno predavanje o vrijednostima Parka na sastanku delegacija gradova i općina koje sudjeluju u projektu Europa za građane – Ne.Mo – Network for mobility.

CD1 – „Plan izrade promidžbenih materijala“ – Ova akcija je realizirana na način da se na početku izvještajne godine pristupilo inventuri postojećih promidžbenih materijala, te se sukladno potrebama Ustanove zatražilo više ponuda za tiskanje istih. Odabrana je

najpovoljnija ponuda i izvršen je dotisak postojećih promidžbenih materijala sukladno potrebama na što je utrošeno 25.000,00 kn. Također su izrađene nove ulaznice u Park prirode Biokovo na što je utrošeno 12.000,00 kn.

CD2 – „Izrada multimedijalnih sadržaja u svrhu promocije prirodnih, kulturnih i krajobraznih vrijednosti Parka“ - Zbog nedostatka financijskih sredstava, ista će biti nastavljena u narednom periodu u skladu sa mogućnostima.

CD3 – „Promovirati vrijednosti i sadržaje Parka putem obilježavanja važnih datuma“ - Tijekom programske godine u sklopu akcije Ustanova je obilježila Dan voda, 22. 03. 2013. sa temom „Međunarodna godina suradnje na području voda“ čišćenjem i obilaskom lokvi u Parku, bunara Rašac iznad Zagvozda sukladno završnom izvješću o Inventarizacija vodozemaca i gmazova Irene Grbac, akciju „Sat za planet zemlju“, koja se održala 23. ožujka 2013. godine u suradnji sa DAUP Orion i Gradom Makarska, Dan planeta Zemlja 22. 04. 2013. putem uključivanja u akciju Zelena čistka kao dijela globalne akcije „World Cleanup 2013.“ i globalnog pokreta Let's do it, usljed čega je čišćen otpad na predjelu Brela Gornjih čisteći okolicu crkve Sv. Nikole, Međunarodni dan bioraznolikosti i Dan zaštite prirode u Republici Hrvatskoj 22. 05. 2013., organizacijom predavanja, edukativnih radionica i stručnih vođenja djece predškolskog i školskog uzrasta sudjelovanjem u pripremi i organizaciji 6. Međunarodne planinske utrke Makarska – Vošac i državnog prvenstva RH u planinskom trčanju. Za potrebe organiziranja programa svečanosti dodjele medalja sudionicima utrke, tiskanje plakata, majica i zahvalnica svim sudionicima manifestacije Ustanova je ukupno utrošila 15.000,00 kn. Također tijekom programske godine Ustanova je obilježila i sklopu III Tjedan botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske Javna ustanova Park prirode Biokovo u periodu od 13. – 18. svibnja 2013. godine putem projekcija filmova, edukativnim radionicama, stručnim vođenjima, scenskom igrom i lutkarskim mjuziklom za djecu. Detaljan osvrt na ovu aktivnost opisan je u akciji CB2 „Provođenje edukativnih programa za djecu svih dobi i sposobnosti“. Također su putem Internet stranice Parka, Facebook stranice i Twitter profila Parka za državne blagdane i ostale značajne datume objavljene prigodne čestitke. Putem edukativnog teksta na web stranicama Parka dan je doprinos Ustanove obilježavanju „Međunarodnog dana kornjača“ 23. svibnja 2013. godine.

CD4 – „Promocija, zajedničke manifestacije i nastup na sajmovima sa turističkim zajednicama općina i gradova na području Parka“ - Ustanova je ovu akciju provodila tijekom programske godine sudjelujući na kulturno – zabavnim manifestacijama organiziranim u općinama i gradovima tijekom turističke sezone na području Makarske rivijere sa svojim info štandom na kojem su posjetiteljima manifestacija bili dijeljeni promidžbeni materijali Parka. Također je u predsezoni i posezoni organizirano predstavljanje putem info štanda u svim mjestima Makarskog primorja. Ustanova je među 200 izlagača sudjelovala na Dalmacija Wine Expo, sajmu vina, maslinova ulja i autohtonih delicija, koji je po četvrti put organiziran u Makarskoj. Već treću godinu za redom, na blagdan Sv. Petra, Ustanova je sudjelovala na Fieri Sv. Petra i

sajmu makarskih proizvoda održanom u Makarskoj u organizaciji Grada Makarske. Već 7. godinu zaredom, Ustanova je sudjelovala u potpori i na samoj manifestaciji pod nazivom „Tragom tradicije i pučke arhitekture“ u rašćanskom zaseoku Veliki Godinj u organizaciji TZ Vrgorac i Zavičajnog društva „Veliki Godinj“ na što je utrošeno 4.000,00 kn. Ustanova je sudjelovala i na lokalnoj manifestaciji u Zagvozdu i time dala potporu Udruzi ribarska noć Bunje u Zagvozda, na što je utrošeno 5.000,00 kn. Također je Ustanova sudjelovala na svetkovini blagoslovu kuće na Bukovcu, Sv. Ilije, Sv. Jure i Sv. Roka, koje se tradicionalno održavaju u Parku.

CE2 – „Izrada edukativnih tabli u PPB“ - Za izradu edukativnih tabli tijekom izvještajne godine Ustanova je utrošila 20.000,00 kn. Izrađena su 2 prometna znaka turističke smeđe signalizacije, 6 putokaza i 4 edukativne table na Penjalištu „Brela“ te uređen i obnovljen put do samog penjališta, koji su sufinancirani od strane Turističke zajednice Brela u iznosu od 30.000,00 kn, Općina Brela u iznosu od 20.000,00 kn i Ministarstva Turizma u iznosu od 30.000,00 kn. Također tijekom 2013. godine za projekt „Dovršetak uređenja poučne Topnički put“ Ustanova je od strane Ministarstva Turizma u sklopu projekta programa poticanja inovacija u turizmu 2013. godine „Inovativni turizam“ dobila 30.000,00 kn bespovratnih sredstava. U narednoj godini realizacijom ovog projekta biti će okončan dovršetak cjelokupne „Poučne staze Topnički put“. Za BBio projekt IPA projekt naziva Sustainable development of the border regions through preservation of autochthonous breeds and establishment of gene centres in Buhovo and Biokovo“ (Održivi razvoj pograničnih područja kroz očuvanje autohtonih pasmina i uspostavu gen-centara u Buhovu i na Biokovu“) u sklopu kojeg je predviđena aktivnost nabave i izrade 6 informativnih panela od kojih se 3 planiraju postaviti na Ravnu vlašku a 3 na Sridivice je u izvještajnoj godini izrađena dokumentacija potrebna za natječajnu proceduru. Također prikupljeni su materijala za info panele koje će se financirati kroz BBio projekt. Ugovaranje ponuditelja za izradu i postavljanje info panela na terenu je planirano u ožujku 2014. godine a planirani budžet iz BBio projekta je 68.580,00 kn.

CE3 – Izrada edukativnih igara i pomagala za educiranje i tumačenje - Akcija nije realizirana zbog nedostatka financijskih sredstava, te će ista biti nastavljena u narednom periodu u skladu sa mogućnostima.

Tema 4 ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH DOBARA (D)

U izvještajnoj godini pod temom 4. realizirane su akcije: DA1 „Utvrđiti postojeće stanje i poticati razvoj tradicijske poljoprivrede (stočarstvo, ratarstvo i pčelarstvo)“, DA2 „Očuvati zavičajne udomaćene pasmine životinja i sorte zavičajnih kultiviranih biljaka (buša - BBio - IPA projekt, krumpir)“, DB1 - „Nadzirati provođenje šumsko gospodarskih osnova i utvrđivanja gospodarskog efekta od te djelatnosti“, DC1 „Nadzirati provođenje lovno

gospodarskih osnova i utvrđivanje gospodarskog efekta od te djelatnosti“ dok akcija DA3 „Aktivnim mjerama poticati pčelarstvo u PPB“ nije izvršena.

DA1 - „Utvrđiti postojeće stanje i poticati razvoj tradicijske poljoprivrede (stočarstvo, ratarstvo i pčelarstvo)“

DA2 – „Očuvati zavičajne udomaćene pasmine životinja i sorte zavičajnih kultiviranih biljaka (buša - BBio - IPA projekt, krumpir)“

U sklopu BBio projekta „Održivi razvoj pograničnih područja kroz očuvanje autohtonih pasmina i uspostavu gen-centara u Buhovu i na Biokovu“ ugovoren je Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu od strane glavnog partnera Javne ustanove za razvoj i koordinaciju Splitsko – dalmatinske županije RERA SD za održavanje niza od deset radionica za uzgajivače autohtonih pasmina kroz 2013 i 2014. godinu. Osam od navedenih deset radionica je planirano u Makarskoj a u studenom 2013. godine je organizirana prva u nizu naziva „Unapređenje konkurentnosti autohtonih pasmina i tradicionalnih proizvoda za uzgajivače autohtonih pasmina“. Održavanje preostalih radionica je predviđeno do kraja 2014. godine. Za održavanje radionica je predviđen iznos od 45.700,00 kn za predavače te iznosi za putne troškove, materijale i ručak uzgajivača autohtonih pasmina koji prisustvuju radionicama.

DA3 – „Aktivnim mjerama poticati pčelarstvo u PPB“ - Akcija nije realizirana zbog nedostatka financijskih sredstava, te će ista biti nastavljena u narednom periodu u skladu sa mogućnostima.

DB1 - „Nadzirati provođenje šumsko gospodarskih osnova i utvrđivanja gospodarskog efekta od te djelatnosti“ - Tijekom programske godine Ustanova je dostavila mišljenje na stručnu podlogu izrađenu za Program gospodarenja šumama za gospodarsku jedinicu Bašćanski Gaj i Bukovac

DC1 – „Nadzirati provođenje lovno gospodarskih osnova i utvrđivanje gospodarskog efekta od te djelatnosti“ – Tijekom programske godine Ustanova je zatražila od lokalnih lovačkih društava podatke o stanju u lovištima za izvještajnu godinu. Osim toga nadzirano je i izgradnja lovno tehničkih objekata prema važećim LGO .

Tema 5 TURIZAM I REKREACIJA (E)

U izvještajnoj godini pod temom 5. realizirane su akcije: EA1 „Održavanje i unapređenje prometne infrastrukture u PP Biokovo (biokovska cesta i dr.)“, EA2 „Kontinuirano unaprjeđivati i održavati smeđu signalizaciju“, EA3 „Urediti vidikovce na Stazi, Ravnoj vlaškoj, Štrbini, Vošcu i Sv. Juri“, EA5 „Unaprijediti postojeće (Brela Gornja, Kotišina, Podgora, Ravna Vlačka) i otvoriti nove info centre“, EA6 „Infrastrukturno opremanje ulazne recepcije Parka“,

EA7 „Priprema i realizacija projekta izgradnje i uređenja upravne zgrade sa multimedijalnim prezentacijskim centrom i pratećim sadržajima“, EB1 „Istražiti mogućnosti bavljenja novim vidovima rekreacije – jahanje, zimski sportovi, fotosafari, slobodno penjanje i brdski biciklizam“, EB2 „Uređenje i promocija lokacija za slobodno penjanje Brele“, EB3 „Posjetiteljima pružiti više informacija koristeći mogućnosti digitalne tehnologije“, EB5 „Poticati organizirano posjećivanje PPB“, EB6 „Prilagoditi posjećivanje PPB osobama s posebnim potrebama“, EB7 „Osmisliti i raditi suvenire PPB-a“, EC2 „Redovito provoditi istraživanje kvalitete usluge PPB“, ED1 „Provoditi mjere osiguranja posjetitelja“, dok akcija EA4 „Potaknuti i pomoći uređenje i održavanje planinarske infrastrukture u PPB“ nije realizirana.

EA1 - „Održavanje i unapređenje prometne infrastrukture u PP Biokovo (biokovska cesta i dr.)“ - tijekom provedbene godine u održavanje, sanaciju i čišćenje Biokovske ceste, kao i na uređenje ugibališta i mjesta za odmor, te postavljanje stolova i klupa na iste, Ustanova je ukupno utrošila 200.000,00 kn. Sanirano je više većih odrona od strane tehničke službe uz angažman ovlaštenih tvrtki i mehanizacije temeljem prikupljenih ponuda u skladu sa potrebama, izrađena su nova ugibališta koja su nasuta i uvaljana (Ravna Vlačka). Izvršen je i popravak oštećenja na cesti asfaltiranjem u iznosu od 30.000,00 kn. Od ukupnog iznosa 50.000,00 kn u trošeno je za usluge ovlaštenih tvrtki za radove mehanizacije na saniranju odrona na lokalitetu Ravna Vlačka i na radove na području vrha sv. Jure (Runac d.o.o., Jujnović).

EA2 – „Kontinuirano unaprjeđivati i održavati smeđu signalizaciju“ - Tijekom izvještajne godine Ustanova je izradila dvije male putokazne ploče smeđe signalizacije (državna cesta E 65, Jadranska magistrala) kod Brele predio Kričak na što je ukupno utrošila 2.950,00 kn, također temeljem projekta koji su izradili zaposlenici JU PP Biokovo HAC (Hrvatske autoceste) je na sjevernom i južnom portalu tunela sv. Ilija postavio smeđu signalizaciju.

EA3 – „Urediti vidikovce na Stazi, Ravnoj vlačkoj, Štrbini, Vošcu i Sv. Juri“ - Ustanova je provela uređenje kružne staze oko vrha Sv. Jure. Staza je uređena i proširena sa južne strane, te je također sa južne osigurana zaštitnim rukohvatom. Staza je uređena kako bi se osigurala maksimalna sigurnost posjetitelja. U narednom periodu planira se i postavljenje informativnih i edukativnih tabli što zbog financijskih sredstava do sada nije realizirano. Za potrebne radove prikupljene su ponude i odabrana je najpovoljnija. Ovlaštena tvrtka „Patrlji“ d.o.o. izvršila je sve naručene i ugovorene radove, dok je ostali dio radova obavila tehnička služba Ustanove. Za provedbu ove akcije tijekom 2013. godine ukupno je utrošeno 58.000,00 kn.

EA4 – „Potaknuti i pomoći uređenje i održavanje planinarske infrastrukture u PPB“ - Tijekom provedbene godine akcija nije provedena iz opravdanih razloga, zbog nedostatka financijskih sredstava, a biti će realizirana u narednom razdoblju.

EA5 – „Unaprijediti postojeće (Brela Gornja, Kotišina, Podgora, Ravna Vlačka) i otvoriti nove info centre“ - Tijekom izvještajne godine obavljeno je niz sastanaka i konzultacija sa Gradom Makarskom, osnivačem, Biokovskog botaničkog vrta Kotišina u svrhu rješavanja statusa no međutim nije bilo nekih značajnijih pomaka u istome. Zbog neriješenog statusa Biokovski botanički vrt Kotišina otvorenog je tipa bez naplate ulaznica tijekom godine i bez stalnog nadzora, evidencija posjetitelja vodi se samo od 15. svibnja do 30. rujna budući da je u tom periodu tijekom 2103. bio otvoren info centar Parka u Spomen domu „Marin Kovačević“ u kojem je radio jedan sezonski djelatnik Parka. U navedenom periodu zabilježeno je 733 posjetitelja za vrijeme rada info centra u vremenu od 6-13 sati, šest dana u tjednu. Ukupan broj evidentiranih posjetitelja za izvještajni period uključujući i posjetitelje u 3. Tjednu botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske je 993. U Vrtu i na pristupnim putovima zamijenjeni su dotrajali drveni putokazi i postavljeni novi, te je obavljeno potrebno tehničko održavanje početkom godine. Također na inicijativu Ustanove i Grada Makarske investirano je u izgradnju potpornog zida i parkinga ispred info centra iznos od 130.000,00 kn. Također Ustanova je sa 16.000, 00 kn u suradnji sa Turističkom zajednicom, koja je sudjelovala sa 30.000,00 kn financirala bojanje info centra i uređenje otvora na samom objektu. Tijekom travnja u nekoliko navrata snimani su kadrovi iz Vrta za potrebe izrade dokumentarne emisije HRT-e o Parku prirode Biokovo u sklopu obrazovnog programa.

Ustanova je tijekom izvještajne godine sudjelovala kao partner u implementaciji I. faze projekta Grada Makarske Pješačka staza Makarska - Biokovski botanički vrt Kotišina koji je prošao na natječaju za sufinanciranje tematskih staza od strane Splitsko-dalmatinske županije, a projektну dokumentaciju su 2012. za Grad Makarsku izradile stručna suradnica za projekte Ustanove u suradnji sa stručnom suradnicom za protokol i odnose s javnošću Grada Makarske. U sklopu implementacije projekta realizirane su sve projektne aktivnosti ostalih projektnih partnera osim aktivnosti od strane Ustanove koje su obuhvaćale osmišljavanje, pripremu, dizajn, prijevod i print 3 poučne table duž staze te print 1 table prema postojećoj pripremi Ustanove. Navedene aktivnosti Ustanove nisu realizirane iz razloga što je u Gradu Makarskoj došlo do promjene voditelja projekta.

EA6 – „Infrastrukturno opremanje ulazne recepcije Parka“ – Tijekom izvještajne godine u infrastrukturno opremanje ulazne recepcije Parka su provedene aktivnosti u pripremanju projekta NIP, i to: katastarsko snimanje lokaliteta, postavljanje energetskog kabela u pripremi dovođenja struja na rampi, uređenje dijela prihvatnog parkinga i uređenje hortikulture. Za ovu akciju sveukupno je utrošeno 45.000,00 kn.

EA7 – „Priprema i realizacija projekta izgradnje i uređenja upravne zgrade sa multimedijalnim prezentacijskim centrom i pratećim sadržajima“ – Priprema i realizacija projekta izgradnje i uređenja upravne zgrade sa multimedijalnim prezentacijskim centrom i pratećim sadržajima kako je bila zamišljena krajem 2012. godine i temeljem čega je uvrštena u Godišnji program za 2013. tijekom izvještajne godine je zbog nemogućnosti izdvajanja čestice planirane za izgradnju zgrade iz šumskog zemljišta te potrebe Grada Makarske za česticom u njihovom vlasništvu izmijenjena. U suradnji sa Gradom Makarskom poduzete su sve potrebne pred radnje i održani se konzultacijski sastanci sa Ministarstvom zaštite okoliša i prirode te sa Fondom za zaštitu okoliša i prirode u svrhu realizacije zajedničkog projekta rekonstrukcije zgrade GSC-a Makarska uz sufinanciranje Fonda u uredske prostore GSC-a, Ustanove, te smještajni i multimedijalni prostor. Za predradnje Ustanova nije izdvojila posebna financijska sredstva.

Adaptacija info-centra Kotišina u privremene uredske prostore Ustanove zbog neadekvatnog prostora koji nije odgovarajuće opskrbljen električnom energijom i telefonskom linijom, te nije priključen na vodovod i sanitarni čvor nije prikladan za duži boravak u prostoru iz opravdanih razloga odustalo od realizacije ove akcije, a tijekom izvještajne godine razmatrane su alternativne mogućnosti iznalaženja uredskih prostora Ustanove. Zbog nemogućnosti iznalaženja adekvatnih uredskih prostora za najam uredi stručne i nadzorne službe tijekom izvještajne godine ostali su staroj školi u Podgori Selo te su održani sastanci sa Općinom Podgora u pogledu korištenja istoga.

EB1 – „Istražiti mogućnosti bavljenja novim vidovima rekreacije – jahanje, zimski sportovi, fotosafari, slobodno penjanje i brdski biciklizam“ – Ova akcija je u sklopu ažuriranja, izmjena i dopuna nacрта konačnog prijedloga Plana upravljanja koje su u tijeku objedinjena sa sličnim akcijama koje su se ponavljale u ostalim temama, te je u programskoj godini utvrđeno da uporište treba imati i u Prostornom planu Parka koji na žalost još uvijek nije donesen, te da određene podloge trebaju biti napravljene od strane meritornih stručnjaka stoga će biti realizirana u narednom periodu.

EB2 – „Uređenje i promocija lokacija za slobodno penjanje Brele“ – Tijekom 2012. godine Ustanova je sudjelovala na natječaju Ministarstva turizma za dodjelu bespovratnih sredstava iz programa „Korak više“. Za uređenje penjališta u smislu postavljanja smeđe signalizacije, putokaza i edukativno informativnih tabli na lokaciji Brele Ustanovi je dodijeljeno 30.000,00 kn. Temeljem dodijeljenih sredstava ustanova je 2013. godine sklopila sporazum o uređenju penjališta Brele sa Općinom Brele i Turističkom zajednicom Brele, prilikom kojeg je dogovoreno da će navedene stranke sudjelovati u financiranju i uređenju penjališta sa ukupno 50.000,00 kn. Projekt uređenja penjališta uspješno je završen tijekom mjeseca svibnja 2013. godine, postavljanjem ukupno 2 smeđe signalizacije na državnoj cesti E65, 7 putokaza i 4 edukativno informativne table. Također očišćena je i uređena pristupna staza penjalištu u dužini od 700 metara te neposredni pristup Penjalištu u dužini od 300 metara. Ustanova je u suradnji sa sporazumnim partnerima u promociji penjališta organizirala međunarodni memorijalni skup sportskih penjača „Glavno da se klajmba“.

EB3 – „Posjetiteljima pružiti više informacija koristeći mogućnosti digitalne tehnologije“ – Tijekom izvještajne godine unaprijeđena je Internet stranica Parka kao osnovni kanal komunikacije sa posjetiteljima i javnosti. Osim toga izvršen je popravak i unaprijeđen video sustav nadzora na ulaznoj recepciji Parka. Za ovu akciju ukupno je utrošeno 5.000,00 kn.

EB4 – „Istražiti mogućnosti i poduzeti potrebne radnje za otvaranje i uređenje speleoloških objekata za posjećivanje „ - Za potrebe realizacije te akcije kao početni korak realiziran je projekt Izrada 3D modela te idejnog rješenja turističkog uređenja Jame za Supinom na području Parka prirode Biokovo, temeljem potpisanog ugovora sa ADIPA-om, akcija nije do kraja provedena i biti će realizirana u narednom razdoblju u pogledu provođenja potrebne zakonske procedure i pripreme potrebne dokumentacije.

EB5 – „Poticati organizirano posjećivanje PPB“ – Tijekom 2013. godine revidiran je sustav bonusa turističkim agencijama koje organizirano dovode posjetitelje u Park. Sustavom bonusa su regulirani popusti proporcionalno broju posjetitelja.

EB6 – „Prilagoditi posjećivanje PPB osobama s posebnim potrebama“ – U izvještajnoj godini Ustanova je održavala postojeću infrastrukturu prilagođenu osobama sa posebnim potrebama.

EB7 – „Osmisliti i raditi suvenire PPB-a“ – U izvještajnoj godini Ustanova je izrađivala već prije osmišljanje suvenire sukladno potrebama u prodaji trgovačke robe. U ovoj akciji utrošeno je ukupno 20.000,00 kn sredstava Ustanove.

EC2 – „Redovito provoditi istraživanje kvalitete usluge PPB“ - Zbog nedostatka ljudskih resursa tijekom posjetiteljske sezone, te obima preostalih prioriternih poslova akcija je realizirana na neposrednim kontaktima djelatnika Ustanove sa posjetiteljima i kroz knjigu utisaka u info centrima.

ED1 – „Provoditi mjere osiguranja posjetitelja“ - Ustanova je za potrebe osiguranja posjetitelja temeljem godišnjeg programa 2013. godine osigurala 40.000,00 kn. Osim toga osiguranje posjetitelja provodilo se dodatnim pojačanim provođenjem nadzora na biokovskoj cesti.

Tema 6 SURADNJA SA LOKALNOM ZAJEDNICOM (F)

U izvještajnoj godini pod temom 6. realizirane su akcije: FA1 „Organiziranje stručnih tribina i tematskih radionica o razvoju ruralnog turizma na području PP Biokovo“, FB1 „U suradnji sa nadležnim tijelima lokalne zajednice unaprjeđivati sustav zbrinjavanja otpada na području PP Biokovo“, FB2 „Održavanje redovitih sastanaka sa predstavnicima lokalnih zajednica na području PP Biokovo“, FC1 „Educiranje i informiranje lokalnog stanovništva o mogućnostima i prednosti življenja unutar zaštićenog područja“, FC2 „Organiziranje stručnih tribina s ciljem poticanja lokalnog stanovništva na uzgoj autohtonih sorti i pasmina“, FD4 „Podržavati inicijative lokalnog stanovništva koje pridonose očuvanju okoliša te prirodnih i kulturnih vrijednosti,„.

FA1 – „Organiziranje stručnih tribina i tematskih radionica o razvoju ruralnog turizma na području PP Biokovo“ – U sklopu ove akcije djelatnici Ustanove sudjelovali su na sastanku o provedbi projekta „Razvoj ruralnog turizma u Jadranskom zaleđu“.

FB1 – „U suradnji sa nadležnim tijelima lokalne zajednice unaprjeđivati sustav zbrinjavanja otpada na području PP Biokovo“ - U suradnji sa nadležnim tijelima lokalne zajednice i komunalnim redarstvom Općine Brela su provedene mjere za otklanjanje i zbrinjavanje odloženog komunalnog i građevinskog otpada na lokalitetu Zabrado – KUK 0 na području

Brela Gornjih te komunalnim redarstvom Općine Podgora na uklanjanju smeća u kontakt zoni Parka na lokaciji Gornje Igrane – Saranač.

FB2 – „Održavanje redovitih sastanaka sa predstavnicima lokalnih zajednica na području PP Biokovo“ - Ustanova je održala više sastanaka sa predstavnicima istih. Ustanova je tijekom izvještajne godine aktivno sudjelovala i na prezentacijama LOKALNE AKCIJSKE GRUPE ADRION.

FC1 – „Educiranje i informiranje lokalnog stanovništva o mogućnostima i prednosti življenja unutar zaštićenog područja“

FC2 – „Organiziranje stručnih tribina s ciljem poticanja lokalnog stanovništva na uzgoj autohtonih sorti i pasmina“

U sklopu BBio projekta „Održivi razvoj pograničnih područja kroz očuvanje autohtonih pasmina i uspostavu gen-centara u Buhovu i na Biokovu" ugovoren je Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu od strane glavnog partnera Javne ustanove za razvoj i koordinaciju Splitsko – dalmatinske županije RERA SD za održavanje niza od deset radionica za uzgajivače autohtonih pasmina kroz 2013 i 2014. godinu. Osam od navedenih deset radionica je planirano u Makarskoj a u studenom 2013. godine je organizirana prva u nizu naziva „Unapređenje konkurentnosti autohtonih pasmina i tradicionalnih proizvoda za uzgajivače autohtonih pasmina“. Održavanje preostalih radionica je predviđeno do kraja 2014. godine. Za održavanje radionica je predviđen iznos od 45.700,00 kn za predavače te iznosi za putne troškove, materijale i ručak uzgajivača autohtonih pasmina koji prisustvuju radionicama.

FD4 – „Podržavati inicijative lokalnog stanovništva koje pridonose očuvanju okoliša te prirodnih i kulturnih vrijednosti,“ – Tijekom 2013. godine u suradnji s Općinom Zagvozd Ustanova je izradila idejni projekt Župne kuće na Čemeru u čijem bi se dijelu trebao nalaziti potencijalni info centar Parka. U suradnji sa Ministarstvom kulture i konzervatorskim odjelom u Splitu, provedena su istraživanja za izradu konzervatorske studije. U suradnji sa Hrvatskim Šumama Ustanova je sudjelovala na pripremi aplikacije za kandidiranje na IPA IV projekta uređenja predjela Kaoci kao potencijalnog sekundarnog ulaza u Park.

Tema 7 UČINKOVITOST ADMINISTRACIJE, UPRAVLJANJE I ODRŽIVOST (G)

Na provedbu ove akcije Ustanova je ukupno utrošila 6.000,00 kn.

U izvještajnoj godini pod temom 7. realizirane su akcije: GA1 „Ažurirati akte sukladno zakonu i potrebama Parka“, GA4 „Omogućiti stjecanje novih znanja i vještina nužnih za upravljanje JU“, GA5 „Uspostaviti razmjenu iskustava sa drugim zaštićenim područjima u zemlji i inozemstvu nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava“, GA7

„Unaprjeđivati suradnju sa postojećim i novim vanjskim suradnicima“, GA9 „Osigurati stalnu suradnju i informiranje dionika glede izrade i provođenja programa i akcija vezanih za upravljanje Parkom“, GA10 „Osigurati pravodobno i točno informiranje javnosti i dionika“

GA1 – „Ažurirati akte suladno zakonu i potrebama Parka“ - Ustanova je tijekom izvještajne godine donijela Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“, Pravilnik o plaćama i naknadama Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“, Pravilnik o zaštiti na radu Javne ustanove „Parka prirode Biokovo“ i Opći akt o zaštiti o požara u „Parku prirode Biokovo“.

GA4 – „Omogućiti stjecanje novih znanja i vještina nužnih za upravljanje JU“

GA5 – Uspostaviti razmjenu iskustava sa drugim zaštićenim područjima u zemlji i inozemstvu nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava.

Tijekom izvještajne godine djelatnici Ustanove pohađali su radionice i ostale dostupne edukacije, skup stručnih službi, radionice interpretacije, EU školu - RERA SD, kao i sve ostale dostupne radionice DZZP-a i Ministarstva zaštite okoliša i prirode sl., a akcija nije realizirana u planiranom opsegu zbog nedostatka financijski sredstava.

GA6 – „Osigurati opremu, uređaje i financijska sredstva koristeći nove tehnologije i mogućnosti“ – Zbog nedostatka financijskih sredstava Ustanova nije bila u mogućnosti osigurati novu uredsku i ostalu opremu.

GA7 – „Unaprjeđivati suradnju sa postojećim i novim vanjskim suradnicima“ - Ustanova je nastavila uspješnu suradnju sa vanjskim suradnicima sa kojima je do sada surađivala na provođenje različitih programa temeljem godišnjeg programa, te sa novim sa kojima su dogovoreni novi projekti koji se tek trebaju provesti.

GA9 – „Osigurati stalnu suradnju i informiranje dionika glede izrade i provođenja programa i akcija vezanih za upravljanje Parkom“

GA10 – „Osigurati pravodobno i točno informiranje javnosti i dionika“

Akcije se provode redovito kroz informiranje putem Internet stranice, Facebook i Twitter profila Parka, tiskovne medije, elektronske medije i organiziranje radionica

GA11 – „Aktivna suradnja sa nadležnim institucijama i potencijalnim partnerima u financiranju Ustanove putem predpristupnih i strukturnih fondova EU“ – Kroz ovu akciju tijekom izvještajne godine nastavljena je suradnja sa JU RERA SD i u sklopu IPA Programa prekogranične suradnje provodi se projekt suradnje između Bosne i Hercegovina i Hrvatske pod nazivom BBio. Nositelj projekta je RERA SD, a izvoditelj je Javna ustanova Park prirode Biokovo koja je partner na projektu. Tijekom izvještajne godine vršene su sve potrebe

pripreme za implementaciju projekta i prikupljena potrebna dokumentacija. Nadalje nastavljena je suradnja sa Ministarstva turizma, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, MZOIP (projekt NIP), i FZOEU i LAG-a Adrion.

Tema 8 MONITORING (H)

Navedena tema planira se ponovno razmotriti u okviru ažuriranja izmjena i dopuna nacрта konačnog prijedloga Plana upravljanja koje su u tijeku.

Kadrovske potrebe JU „Park prirode Biokovo“, ostvareno planirano zapošljavanje u 2013. godini

Tijekom izvještajne godine zaposlen je 1 sezonski djelatnik na poslovima informiranja posjetitelja u Info centru Kotišina. Voditelj botaničkog vrta, botaničar I. vrste na neodređeno nije zaposlen iz opravdanih razloga što zbog ne otvaranja novih radnih mjesta iz proračuna što zbog nerazriješenog statusa vrta sa osnivačem Gradom Makarska u pogledu financiranja i upravljanja istim. Tijekom sezone zaposlena su 2 sezonska djelatnika na poslovima nadzora i reguliranja prometa u Parku, na određeno, iz vlastitih sredstava. Temeljem postojećih ugovora sa Hrvatskim šumama i tijekom 2012. godine u sklopu protupožarne sezone zaposlena su 4 djelatnika na ulaznoj recepciji Parka koji su uz poslove protupožarnog motrenja obavljali i poslove prodaje ulaznica i informiranja posjetitelja te vođenja statističkih podataka. Od planirana 4 (četiri) informatora Godišnjim programom za 2013. godinu, tijekom prošle godine zbog nedostatka financijskih sredstava zaposlen je samo jedan. Potrebne poslove obavljali su djelatnici Stručne službe i vježbenici. Zbog neodobrenja novih radnih mjesta iz proračuna nije zaposlen planirani Čuvar prirode III vrste.

JU „Park prirode Biokovo“			
Ured ravnatelja			
Radno mjesto	Zvanje	Tip ugovora*	Broj novih djelatnika
Služba stručnih poslova zaštite, očuvanja i korištenja Parka prirode Biokovo			
Radno mjesto	Zvanje	Tip ugovora*	Broj novih djelatnika
informatore		sezonski	1
voditelj botaničkog vrta	botaničar I vrste	na neodređeno	0

Služba čuvara prirode			
Radno mjesto	Zvanje	Tip ugovora*	Broj novih djelatnika
nadzornik		na neodređeno	0
Čuvar prirode III vrste	SSS	na određeno	2
recepcionar na ulaznoj rampi		sezonski	4
Tehnička služba i služba održavanja			
Radno mjesto	Zvanje	Tip ugovora*	Broj novih djelatnika
< Dodati ostale službe ukoliko ih ima >			
Radno mjesto	Zvanje	Tip ugovora*	Broj novih djelatnika

Cjenik ulaznica i naknada u izvještajnoj godini

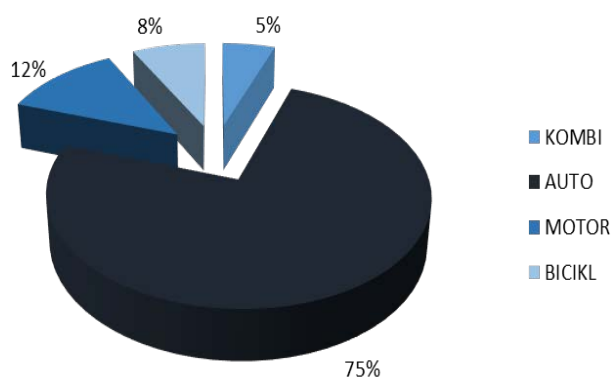
JU „Park prirode Biokovo“	
Cjenik ulaznica	
Ulaznica	Cijena
Ulaznica u Park	40,00 kn
Ulaznica u Park za bicikliste	20,00 kn
Cjenik naknada	
Naknada	Cijena
Posjet prezentacijskom centru uz stručno vođenje	500,00 kn
Posjet prezentacijskom centru uz stručno vođenje + multimedijalna prezentacija	600,00 kn
Poludnevno stručno vođenje kroz Park	600,00 kn
Poludnevno stručno vođenje kroz Park + multimedijalna prezentacija	700,00 kn
Cjelodnevno stručno vođenje kroz Park + multimedijalna prezentacija	1000,00 kn
Multimedijalna prezentacija	500,00 kn

Posjećivanje Parka

Tablica 1. Broj svih vozila u PP Biokovo za 2013. godinu

	KOMBI	AUTO	MOTOR	BICIKL
UKUPNO	859	11814	1912	1195

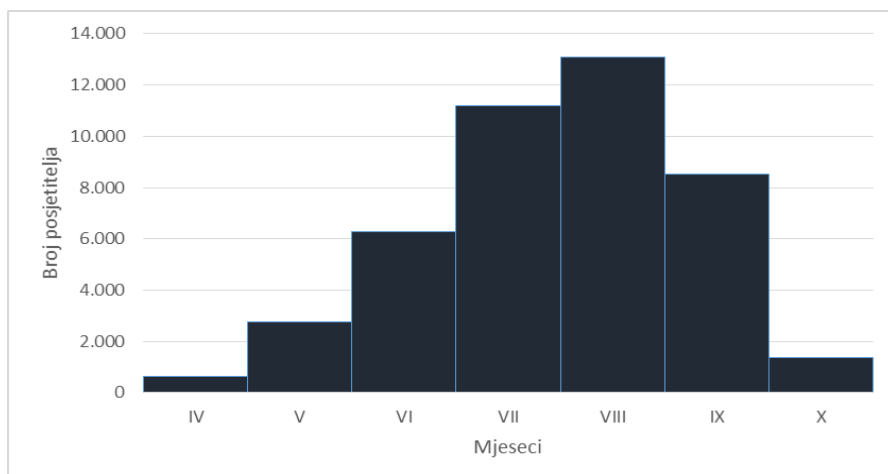
Graf 1. Udio vozila u PP Biokovo za 2013. godinu

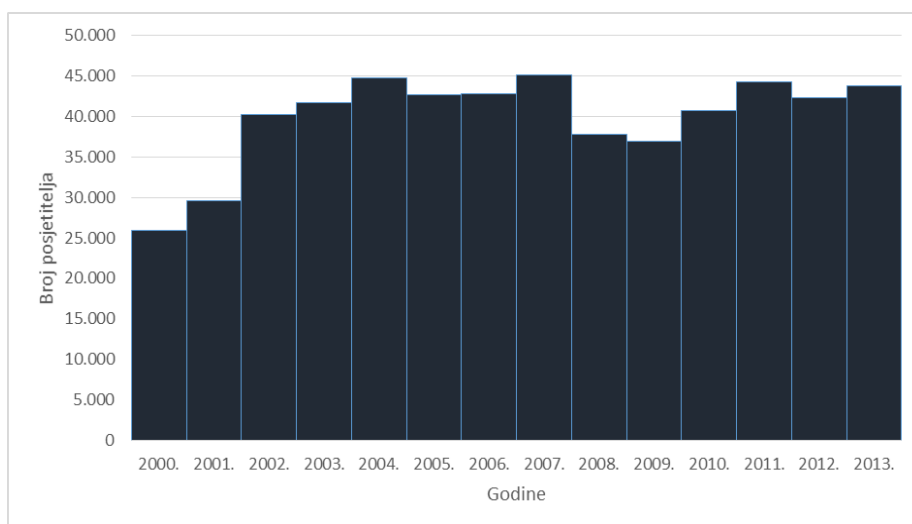
Tablica 2. Pregled broja posjetitelja u PP Biokovo za 2013. godinu

	INDIVIDULNI POSJETITELJI	AGENCIJSKI POSJETITELJI	POSJETITELJI SA GRATIS ULAZOM	UKUPNO IN. I AG. POSJETITELJI
UKUPNO	36613	7246	0	43859

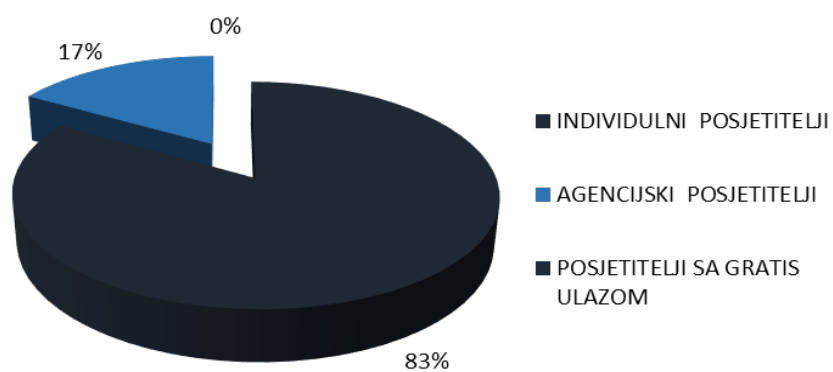
Graf 2. Broj posjetitelja Parka prirode Biokovo u 2013. godini po mjesecima

Graf 3. Broj posjetitelja Parka prirode Biokovo od 2000. do 2013. godine

Graf 4. Udio posjetitelja sa osobnim i organiziranim prijevozom u PP Biokovo

Tablica 4. Države sa najvećim brojem posjetitelja u PP Biokovo za 2013. godinu

Češka republika	12960
Njemačka	8666
Poljska	7855
Hrvatska	3291
UK	2134

Tablica 3. Pregled broja posjetitelja u PP Biokovo za 2013. godinu po državama

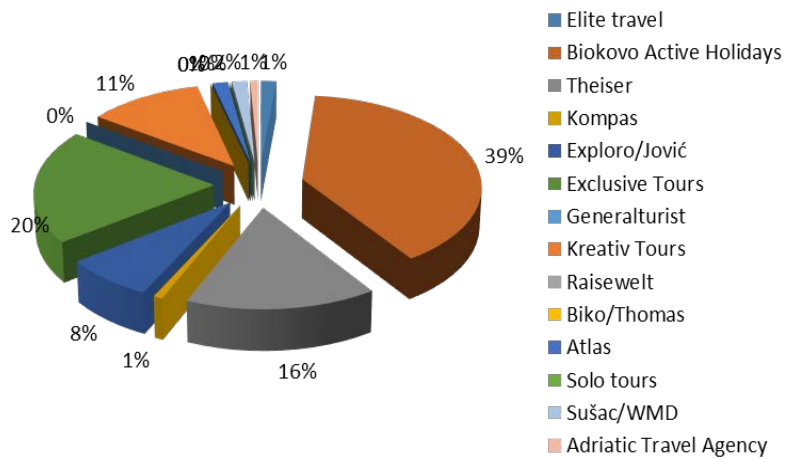
Država	Broj posjetitelja
Australija	20
Austrija	767
Belgija	128
BiH	189
Bjelorusija	2
Crna Gora	4
Češka	12960
Danska	24
Engleska	2134
Estonija	55
Finska	175
Francuska	793
Hrvatska	3291
Island	16
Italija	402
Latvija	2
Litva	430
Mađarska	914
Makedonija	4
Nizozemska	651
Norveška	132
Njemačka	8666
Poljska	7855
Rumunjska	56
Rusija	1253

SAD	54
Srbija	31
Slovačka	1290
Slovenija	623
Španjolska	394
Švedska	264
Švicarska	139
Ukrajina	67
Nepoznato	74
UKUPNO	43859

Tablica 5. Broj kombija po agencijama u PP Biokovo za 2013. godinu

AGENCIJA	BROJ KOMPIJA
Elite travel	2
Biokovo Active Holidays	52
Theiser	21
Kompas	1
Exploro/Jović	10
Exclusive Tours	27
Generalturist	0
Kreativ Tours	15
Raisewelt	0
Biko/Thomas	0
Atlas	2
Solo tours	0
Sušac/WMD	2
Adriatic Travel Agency	1
Tip Extreme	328
UKUPNO	461

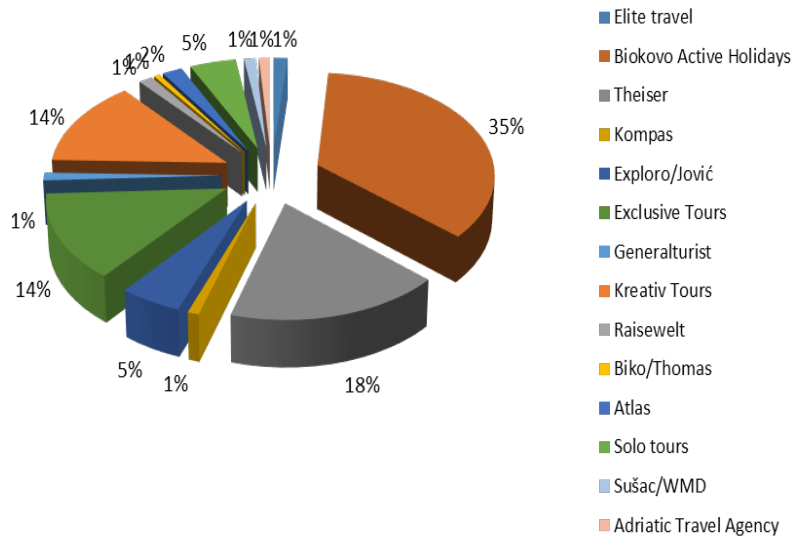
Graf 6. Udio kombija po agencijama u PP Biokovo za 2013. godinu

Tablica 6. Broj posjetitelja po agencijama u PP Biokovo za 2013. godine

AGENCIJA	BROJ POSJETITELJA
Elite travel	23
Biokovo Active Holidays	577
Theiser	289
Kompas	15
Exploro/Jović	84
Exclusive Tours	222
Generalturist	20
Kreativ Tours	221
Raisewelt	23
Biko/Thomas	10
Atlas	33
Solo tours	76
Sušac/WMD	19
Adriatic Travel Agency	18
Tip Extreme	5616
UKUPNO	7246

Graf 7. Udio posjetitelja po agencijama u PP Biokovo za 2013. godinu

Tablica 7. Agencije sa najvećim brojem posjetitelja u PP Biokovo za 2013. godinu

Tip Extreme	5616
Biokovo AH	577
Theiser	289
Exclusive Tours	222
Kreativ tours	221

Tablica 8. Broj posjetitelja u info centrima PP Biokovo za 2013. godinu

MJESEC	RAVNA VLAŠKA	BRELA GORNJA	KOTIŠINA	MARINETA	PODGORA
Travanj	-	-	-	143	-
Svibanj	-	-	260	323	-
Lipanj	881	-	76	485	-
Srpanj	1947	-	366	932	-

Kolovoz	2205	-	291	1200	-
Rujan	-	-	123	801	-
Listopad	-	-	-	253	-
UKUPNO	5033	-	1116	4137	-

Suradnja s dionicima područja – provedba plana za 2013. godinu

Tijekom izvještajne godine realizirana je planirana suradnja i razina uključivanja sa svim dionicima područja u pogledu provedbe pojedinih akcija kako je bilo navedeno Godišnjim programom. Izrazito dobra suradnja realizirana je sa JU RERA SD, Gradom Makarska i Općinom Tučepi u pogledu prijave projekata na natječaje.

JU „Park prirode Biokovo“		
Analiza dionika		Plan komunikacije
Skupina/podskupina dionika Povezanost sa ZP	KOD*	Razina uključivanja (A-E)**
Lokalna uprava		
Gradovi i općine na području Parka prirode Biokovo	BB5, CD3, EA8, EB7, FA1, FB1, FB2, GA2	A, B, C, D, E, F, G
Regionalna uprava		
Splitsko-dalmatinska županija	FA1	A, B, C, D, E, F
Državna uprava		
Ministarstvo kulture / Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	DB1, DC1, GA1, GA2, GA4, GA11	A, B, C, D, E, F, G
Inspekcijske službe	BA6	A, F, G
Stručne ustanove i savjetodavna tijela		
Državni zavod za zaštitu prirode	BA8, BB1, BB4, DB1, DC1, GA1, GA2, GA4, GA11	A, B, C, D, E, F, G
Konzervatorski odjel Split	AA24, BA4, BA8, CE2, EA4	B, C, D, E, F, G
Druge ustanove za upravljanje ZP		
	CB3	B, C
Lokalna zajednica		
Stanovnici općina i gradova sa područja Parka	BB4, BB5, CD3, EB7, FA1, GA2, FD4, EA8	A, B, C, D, E, F, G
Lovačka društva i udruge	AC1, DC1	A, B, C, D, E, F, G
Turističke zajednice	EA8, EB2, FA1,	A, B, C, D, E, F

	CD4	
Turistička zajednica Splitsko – dalmatinske županije	FA1, CD3	A, B, C, D, E, F
Međunarodne institucije i organizacije		
EU – predpristupni i strukturni fondovi, Svjetska banka (NIP)	GA11	B, D
Znanstvene i obrazovne institucije		
PMF, Agronomski fakultet	AA24, AC1	A, B, C, D, E, F,
Gospodarski subjekti		
Hrvatske šume	DB1	A, B, C, D, E, F, G
Hrvatske ceste, Županijske ceste, Odašiljači i veze d.o.o.	EA1, EA2	B, C, D, E, F, G
Nevladine udruge (udruženja, klubovi i sl.)		
HBSD, BIOM, Udruga Sunce, AscoLab	AA7, AA23, AC5, CD3, CD6, CE1, CE2, EB4	A, B, C, D, E, F, G
Planinarska društva	EA9, EB2	A, B, C, D, E, F, G
Vjerske zajednice		
/		
Sredstva javnog priopćavanja		
HTV, Hrvatski Radio, Slobodna Dalmacija, Makarska kronika, Makarsko primorje, Radio Makarska Rivijera, Radio Biokovo, internet portali i sl.	CC4, CD3	A
Donatori		
Cemex, FZOEU, TZ SDŽ	CD3, CD6, EB2	A, D
Ostali		
Građevinske tvrtke	EA3, EB6	D
Turističke agencije	DC3, EB5	A, B, C
OIKON	AA5, BB1	D
Geolog d.o.o.	AB1	D
Grafički dizajneri	CE2, EA3, EA4	D
Osiguravateljska kuća	ED1	F, G
Hendal, PULS, GFK	EC2	B
Poljoprivredna savjetodavna služba	AA10, BB5, CD3	A, B, C, D, E, F
Keramika Nova Karlovac	CD5	C
Tiskara	CD6	C, D
Savjetodavna agencija	GA3	F

*Oznaka akcije/aktivnosti iz plana upravljanja (PU).

**Razine uključivanja dionika- jedna razina ili kombinacija više razina

**	razina	primjer
A	Pružiti informacije	Informiranje preko medija, informativnih letaka, dopisa, javnih prezentacija, edukacijski programi za dionike i sl.

<i>B</i>	<i>Tražiti informacije</i>	<i>Direktno ili indirektno prikupljanje informacija putem dopisa, javnih poziva, anketa, upitnik, interaktivnih radionica i sl.,</i>
<i>C</i>	<i>Konzultirati, pitati za mišljenje</i>	<i>Traženje mišljenja putem dopisa, anketa, interaktivnih radionica i sl.</i>
<i>D</i>	<i>Poticati na dobivanje informacija</i>	<i>Osigurati sredstva za specifične usluge ili istraživanja</i>
<i>E</i>	<i>Tražiti povratni odgovor</i>	
<i>F</i>	<i>Uključiti u analizu aktivnosti i pronalaženje smjernica</i>	
<i>G</i>	<i>Uključiti u planiranje i donošenje odluka</i>	<i>Uključivanje u planiranje upravljanja zaštićenim područjem</i>

Problemi u provedbi programa

U provedbi Programa u izvještajnoj godini bili su i nadalje prisutni određeni problemi koji iz godine u godinu predstavljaju probleme u poslovanju Ustanove. Budući da nisu doneseni temeljni akti PPPPO Parka prirode Biokovo i Plan upravljanja Parkom prirode Biokovo otežana je i provedba programa na godišnjoj razini zbog ne utvrđenih jasnih kriterija u pogledu provedbe pojedinih akcija. Nepostojanje jasno definiranih granica Parka i njihovo različito tumačenje također otežavaju upravljanje Parkom, a samim tim i provedbu programa. Nadalje dodatne poteškoće u provedbi programa predstavlja i nepostojanje upravne zgrade u vlasništvu Ustanove te dislociranost službi i ureda ravnatelja. Nedostatak financijskih sredstava za provedbu programa u planiranom obimu kao i visoki troškovi održavanja posjetiteljske infrastrukture, osobito biokovske ceste predstavljaju ključne probleme, uz mali broj djelatnika s obzirom na raznolikost i obim planiranih poslova. Nadalje opravdano odsustvo stručne voditeljice zbog korištenja bolovanja i porodiljinog dopusta jedan je od problema u provedbi programa.

Zaključna napomena

Uz uvažavanje prethodno navedenih poteškoća i problema u provedbi Godišnjeg programa za 2013. godinu, držimo da je program gledano u cijelosti uspješno proveden. Također napominjemo da su dodatne aktivnosti Ustanove bile usmjerene na prijavu projekata na dostupne natječaje s ciljem sufinanciranja pojedinih programskih aktivnosti što je svakako pomoglo njihovoj realizaciji na čemu se planira i dalje aktivno raditi.